НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра менеджменту підприємств

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____

д.е.н., проф. Вікторія ДЕРГАЧОВА
10 червня 2025 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття ступеня бакалавра

за освітньо-професійною програмою
«Менеджмент і бізнес-адміністрування»
спеціальності 073 «Менеджмент»

на тему: **«Економічна стійкість підприємства в умовах військово-політичної нестабільності»**

Виконав студент 4 курсу, групи УВ-13
МАМЧУР Роман Романович _____
(підпис)

Керівник доцент кафедри менеджменту підприємств
к.е.н., доц. КВАСКО Алла Володимирівна _____
(підпис)

Рецензент завідувач кафедри економічної кібернетики
д.е.н., проф. БОЯРИНОВА Катерина Олександрівна _____
(підпис)

Засвідчую, що у цій дипломній роботі немає цитат та вилучень з праць інших авторів без відповідних посилань
Студент _____
(підпис)

Київ – 2025 року

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра менеджменту підприємств

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Спеціальність **073 «Менеджмент»**
Освітньо-професійна програма **«Менеджмент і бізнес-адміністрування»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____

д.е.н., проф. Вікторія ДЕРГАЧОВА
18 жовтня 2024 р.

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ
МАМЧУРУ Роману Романовичу

1. **Тема роботи**: **«Економічна стійкість підприємства в умовах військово-політичної нестабільності»**

керівник роботи: к.е.н., доц. **КВАСКО Алла Володимирівна**

затверджені наказом по університету від **«26» травня 2025р. № 1747-с**

2. **Термін подання студентом роботи** 06.06.2025 р.

3. **Вихідні дані до роботи**: наукова та навчально-методична література, законодавчі й нормативні акти України, які регламентують особливості діяльності підприємства, інформація про історію створення та розвиток підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод», фінансова звітність (форма №1 «Баланс», форма № 2 «Звіт про фінансові результати» за 2022-2024рр.; форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності»); звіти про виробництво продукції за 2022-2024 рр.; статут.

4. **Зміст розрахунково-пояснювальної записки:**

а) теоретична частина:

- розглянути сутність, зміст і чинники формування економічної стійкості промислового підприємства;
- дослідити методичні підходи до оцінювання економічної стійкості підприємства;

б) аналітична частина:

- надати загальну характеристику підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод» та оцінити результати його діяльності;
- дослідити особливості управління економічною стійкістю підприємства;
- оцінити економічну стійкість підприємства в умовах військово-політичної нестабільності;

в) рекомендаційна частина:

- розробити рекомендації щодо покращення економічної стійкості підприємства в умовах військово-політичної нестабільності
- обґрунтувати доцільність впровадження запропонованих заходів.

5. Перелік ілюстративного матеріалу

1. Основні техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод»
2. Показники ліквідності і платоспроможності ПрАТ «Харківський плитковий завод»
3. SWOT-аналіз ПрАТ «Харківський плитковий завод»
4. Інтегральний показник оцінки економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод»
5. Проєкт покращення рівня економічної стійкості підприємства
6. Витрати на впровадження запропонованих заходів
7. Економічний ефект від реалізації проєкту
8. Проєктні фінансової показники діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод»
9. Проєктний інтегральний показник економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод»

6. Дата видачі завдання: 18 жовтня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Позначки керівника про виконання завдань
1	Збір необхідної інформації щодо теоретичних та практичних засад формування економічної стійкості підприємства	19.10.2024 – 31.10.2024	
2	Розгляд теоретичних положень та практичного досвіду забезпечення економічної стійкості підприємств	01.11.2024– 30.11.2024	
3	Вибір підприємства – бази дослідження, дослідження досвіду та ринкового середовища функціонування підприємства	01.12.2024– 31.12.2024	
4	Загальна характеристика діяльності підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод»	01.01.2025 – 31.01.2025	
5	Дослідження особливостей управління економічною стійкістю підприємства	01.02.2025 – 28.02.2025	
6	Оцінка економічної стійкості підприємства в умовах військово-політичної нестабільності	01.03.2025 – 31.03.2025	
7	Розроблення рекомендації щодо покращення економічної стійкості підприємства в умовах військово-політичної нестабільності	01.04.2025 – 30.04.2025	
8	Обґрунтування доцільності впровадження запропонованих заходів	01.05.2025 – 25.05.2025	
9	Оформлення дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	26.05.2025 – 30.05.2025	

Студент _____ Роман МАМЧУР

Керівник дипломної роботи _____ Алла КВАСКО

РЕФЕРАТ

Дипломна робота на тему: «**Економічна стійкість підприємства в умовах військово-політичної нестабільності**» містить 99 сторінок, 34 таблиці, 22 рисунка та 2 додатки. Перелік посилань нараховує 39 найменувань.

Метою роботи є обґрунтування теоретичних положень та розроблення рекомендацій щодо забезпечення економічної стійкості промислового підприємства.

Об'єктом дослідження є економічна стійкість підприємства.

Предметом дослідження є механізм забезпечення економічної стійкості організації та напрямки її покращення.

База дослідження – ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Методи дослідження. Під час виконання бакалаврської дипломної роботи мною були використані загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема: системний, абстрактно-логічний, діалектичний методи (для окреслення сутності економічної стійкості та чинників її формування); метод порівняння і зіставлення, методи економічного і фінансового аналізу (при оцінці результатів роботи підприємства та рівня його економічної стійкості); графічний метод (для візуалізації результатів дослідження); методи стратегічного аналізу (для оцінки позицій підприємства на ринку); узагальнення (для формування висновків та рекомендацій) тощо. Аналітична інформація була отримана зі статистичної, бухгалтерської та внутрішньої звітності підприємства.

Результати роботи. За результатами проведеного дослідження було запропоновано два заходи для покращення економічної стійкості фірми: підвищення ефективності управління прибутком ПрАТ «Харківський плитковий завод» (збільшення рівня цін за незмінної витратної частини; зменшення витратної частини за незмінного значення прибутку; зменшення собівартості зі збільшенням цін); підвищення ефективності управління маркетинговою діяльністю для ПрАТ «Харківський плитковий завод» (розширення і поглиблення ринкової ніші; підвищення ефективності організації управління маркетингом (аутсорсинг); підвищення інтенсивності використання засобів комунікацій).

Реалізація заходу із максимізації прибутку забезпечить скорочення витрат на 2790 тис. грн, з відповідним приростом виручки на 24870 тис. грн., а вдосконалення маркетингової діяльності забезпечить приріст чистого прибутку на 24073 тис. грн.

Рекомендації щодо використання результатів роботи. Запропоновані рекомендації щодо удосконалення економічної стійкості можуть бути застосовані в практичній діяльності підприємства.

Результати впровадження досліджень. Пропозиції, які розроблені в дипломній роботі були представлені на розгляд керівному складу ПрАТ «Харківський плитковий завод» для їх практичного застосування.

Ключові слова: *економічна стійкість, фінансова стійкість, виробничо-технічна стійкість, екологічна стійкість, економічна ефективність, військово-політична нестабільність.*

ABSTRACT

The thesis on the topic: '**Economic Sustainability of an Enterprise in the Context of Military and Political Instability**' contains 99 pages, 34 tables, 22 figures, 2 appendices. The list of references includes 39 titles.

The purpose of the study is to substantiate the theoretical provisions and develop recommendations for ensuring the economic sustainability of an industrial enterprise.

The object of research is the economic sustainability of an enterprise.

The subject of the study is the mechanism of ensuring the economic sustainability of the organisation and the directions of its improvement.

The research base is PJSC 'Kharkiv Tile Plant'.

Methods of research. In the course of my bachelor's thesis, I used general scientific and special methods, in particular: systemic, abstract-logical, dialectical methods (to define the essence of economic sustainability and the factors of its formation); the method of comparison and contrast, methods of economic and financial analysis (in assessing the results of the enterprise and the level of its economic sustainability); graphical method (for visualising the research results); methods of strategic analysis (to assess the position of the enterprise in the market); generalisation (for f The analytical information was obtained from the statistical, accounting and internal reporting of the enterprise.

Results. Based on the results of the study, two measures have been proposed to improve the economic sustainability of the firm: improving the efficiency of profit management of PJSC 'Kharkiv Tile Plant' (increasing the level of prices with the cost part remaining unchanged; reducing the cost part with the same value of profit; reducing the cost price with an increase in prices); improving the efficiency of marketing management for PJSC 'Kharkiv Tile Plant' (expanding and deepening the market niche; improving the efficiency of the organisation of marketing management).

Implementation of the measure to maximise profits will result in a reduction of expenses by UAH 2790 thousand, with a corresponding increase in revenue by UAH 24870 thousand, and improvement of marketing activities will ensure an increase in net profit by UAH 24073 thousand.

Recommendations for the use of the results of work. The proposed recommendations for improving the economic sustainability can be applied in the practical activities of the enterprise.

Results of research implementation. The proposals developed in the thesis were submitted to the management of PJSC 'Kharkiv Tile Plant' for consideration for their practical application.

Keywords: *economic sustainability, financial sustainability, production and technical sustainability, environmental sustainability, economic efficiency, military and political instability.*

ЗМІСТ

ВСТУП 8

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА 11

1.1 Сутність, зміст і чинники формування економічної стійкості промислового підприємства 11

1.2 Методичний підхід до оцінювання економічної стійкості підприємства 21

Висновки до розділу 1 29

2 ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПрАТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПЛИТКОВИЙ ЗАВОД» 30

2.1 Загальна характеристика діяльності підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод» 30

2.2 Дослідження особливостей управління економічною стійкістю підприємства 40

2.3 Оцінка економічної стійкості підприємства в умовах військово-політичної нестабільності 51

Висновки до розділу 2 61

3 НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПрАТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПЛИТКОВИЙ ЗАВОД» 63

3.1 Рекомендації щодо покращення економічної стійкості підприємства в умовах військово-політичної нестабільності 63

3.2 Обґрунтування доцільності впровадження запропонованих заходів 72

Висновки до розділу 3 83

ВИСНОВКИ 84

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 86

ДОДАТКИ 91

ВСТУП

У сучасній ринковій економіці фінансово-господарська система держави перебуває в залежності від економічної стійкості підприємств, що входять до неї, які здатні не тільки забезпечити збереження заданого рівня виробничого потенціалу, а й забезпечити якісне піднесення і вихід на нові міжнародні ринки.

Економічна стійкість підприємства також є однією з ключових характеристик фінансово-господарської діяльності підприємства. Вона використовується під час оцінювання економічної надійності, кредитоспроможності, можливості банкрутства підприємства і слугує своєрідною гарантією реалізації його економічних інтересів.

Формування економічної стійкості підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища є складним процесом, який включає низку ключових аспектів. Перш за все, він вимагає гнучкості в стратегічному управлінні та здатності швидко реагувати на зміни в економічному середовищі. Економічна стійкість підприємства в нестабільному середовищі визначається його здатністю адаптуватися до змін і підтримувати фінансову стабільність. Ключовими факторами є гнучкість стратегічного управління та ефективне управління ризиками. Ефективне управління ризиками стає критично важливим елементом побудови економічної стійкості. Компанія повинна аналізувати та оцінювати ризики, пов'язані з економічною нестабільністю, і розробляти стратегії управління ними. Це може включати використання фінансових інструментів та ефективний моніторинг ринкових умов. Гнучкість у фінансовому управлінні також відіграє важливу роль у розбудові економічної стійкості.

Мета дипломної роботи - обґрунтування теоретичних положень та розроблення рекомендацій щодо забезпечення економічної стійкості промислового підприємства.

Для досягнення поставленої мети в дипломній роботі було поставлені такі ***завдання***:

- розглянути сутність, зміст і чинники формування економічної стійкості промислового підприємства;

- розглянути методичні підходи до оцінювання економічної стійкості підприємства;

- надати загальну характеристику діяльності підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод»;

- дослідити особливості управління економічною стійкістю підприємства;

- оцінити економічну стійкість підприємства в умовах військово-політичної нестабільності;

- надати рекомендації щодо покращення економічної стійкості підприємства в умовах військово-політичної нестабільності

- обґрунтувати доцільність впровадження запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження є економічна стійкість підприємства.

Предметом дослідження є механізм забезпечення економічної стійкості підприємства та напрямки її покращення.

База дослідження - ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Теоретичною основою є законодавчі акти, навчальна література, професійна періодична література у сфері фінансового аналізу. Дослідженням проблеми оцінювання економічної стійкості промислових підприємств займалося багато науковців. Серед українських вчених значний внесок у дослідження цієї теми зробили В.І. Аранчій, М.О. Удовиченко, І.Л. Сітак, І.М. Мурашко, С.М. Кроленко, С.С. Бірбіренко, Ю.О. Жаданова - у своїх працях вони розглядали методи та підходи до оцінки економічної стійкості підприємств, зокрема з акцентом на фінансово-економічну стійкість та фактори, що впливають на цей показник. Зарубіжні економісти, такі як Р. Брейлі, С. Майерс, Й. Фрідман, Й. Шумпетер також активно досліджували цю тему в контексті стійкості підприємств в умовах мінливого зовнішнього середовища.

Методи дослідження. Методичною основою при написанні роботи були загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема: системний, абстрактно-логічний, діалектичний методи (для окреслення сутності економічної стійкості та чинників її

формування); метод порівняння і зіставлення, методи економічного і фінансового аналізу (при оцінці результатів роботи підприємства та рівня його економічної стійкості); графічний метод (для візуалізації результатів дослідження); методи стратегічного аналізу (для оцінки позицій підприємства на ринку); узагальнення (для формування висновків та рекомендацій) тощо. Аналітична інформація була отримана зі статистичної, бухгалтерської та внутрішньої звітності підприємства.

Практична значущість. Запропоновані заходи щодо підвищення економічної стійкості можуть бути використані в діяльності підприємства, що розглядається.

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність, зміст і чинники формування економічної стійкості промислового підприємства

Основою фінансової стабільності економіки є економічна стійкість підприємства, тому що саме вона слугує запорукою виживання й основою міцного становища підприємства. Що вищою є стійкість підприємства, то більш воно незалежне від несподіваної зміни ринкової кон'юнктури і, отже, то меншим є ризик опинитися на краю банкрутства. Стійкість господарюючих суб'єктів на сьогодні можна вважати однією з ключових проблем, що визначила до себе велику увагу з боку теоретиків і практиків економічної науки.

Упродовж останніх років для економіки України характерне послаблення науково-технічного, технологічного, кадрового потенціалу регіонів і країни в цілому. Що стало наслідком деградації багатьох виробництв у регіонах, зниження конкурентоспроможності більшості промислових підприємств, регіонів і країни в цілому.

Поняття «економічної стійкості» виникає в науці в 70-х роках XX століття у зв'язку з проблемою обмеженості ресурсів унаслідок енергетичних криз, після чого в економічній теорії формується дисципліна «екосестейт» (англ. ecosestate - economic security of state), що охоплює економічну безпеку та стійкість держави [1].

Усі теоретичні концепції економічної стійкості тією чи іншою мірою розглядають зовнішні та внутрішні чинники сталого розвитку промислових підприємств, фірм, компаній (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Розвиток теоретичних концепцій і стратегій економічної стійкості промислових підприємств

Період	Концепція, стратегії, перетворення	Підходи, задачі стійкого розвитку
з 1776 р.	Класична школа економіки. Рівноважні системи (А. Сміт)	Економічна стійкість - об'єктивна складова характеристик промислових підприємств, діяльність яких ґрунтується на приватній власності та особистому задоволенні власників, що формує постійний попит і пропозицію на ринку
XVIII-XIX ст.	Промислова революція (Англія, США)	Розвиток бавовнообробного виробництва. Упровадження винаходів в обробній промисловості. Формування машинобудівного виробництва, важкої індустрії. Початок будівництва залізниць і парового виробництва.
З 1912-1926 рр.	Організація промислових підприємств	Сталий розвиток, заснований на прояві нового в економіці - техніки, продуктів, фірм, господарських зв'язків (Й. Шумпетер). Об'єднання теорії та практики, що дало змогу запропонувати стратегії функціонування підприємств, які не є монополістами на конкурентному ринку (П. Сраффа, Е. Чемберлін)
З 1980 р по сучасний період	Розширення частки ринку (США)	Задоволення запитів споживачів. Нова структура в промисловості - консультаційний бізнес.

Сформовано автором за [2-4]

У 1970-2010 рр. економічна теорія і теорія менеджменту пов'язували сталий розвиток підприємства із забезпеченням конкурентних переваг, джерелом яких називали появу інновацій, виробництво складної та наукомісткої продукції, збільшення строків експлуатації продукції тощо.

Нині сталий розвиток передбачає формування комплексних стратегій, які включають у себе оцінку економічної діяльності підприємств у системі фінансових і нефінансових показників, а також передбачення майбутнього розвитку (прогнозування). Оцінка такого розвитку передбачає дослідження системи чинників розвитку підприємств.

Нині існує безліч точок зору різних авторів на визначення поняття «економічна стійкість підприємства». Деякі з них представлено на рис. 1.1. [5-11].

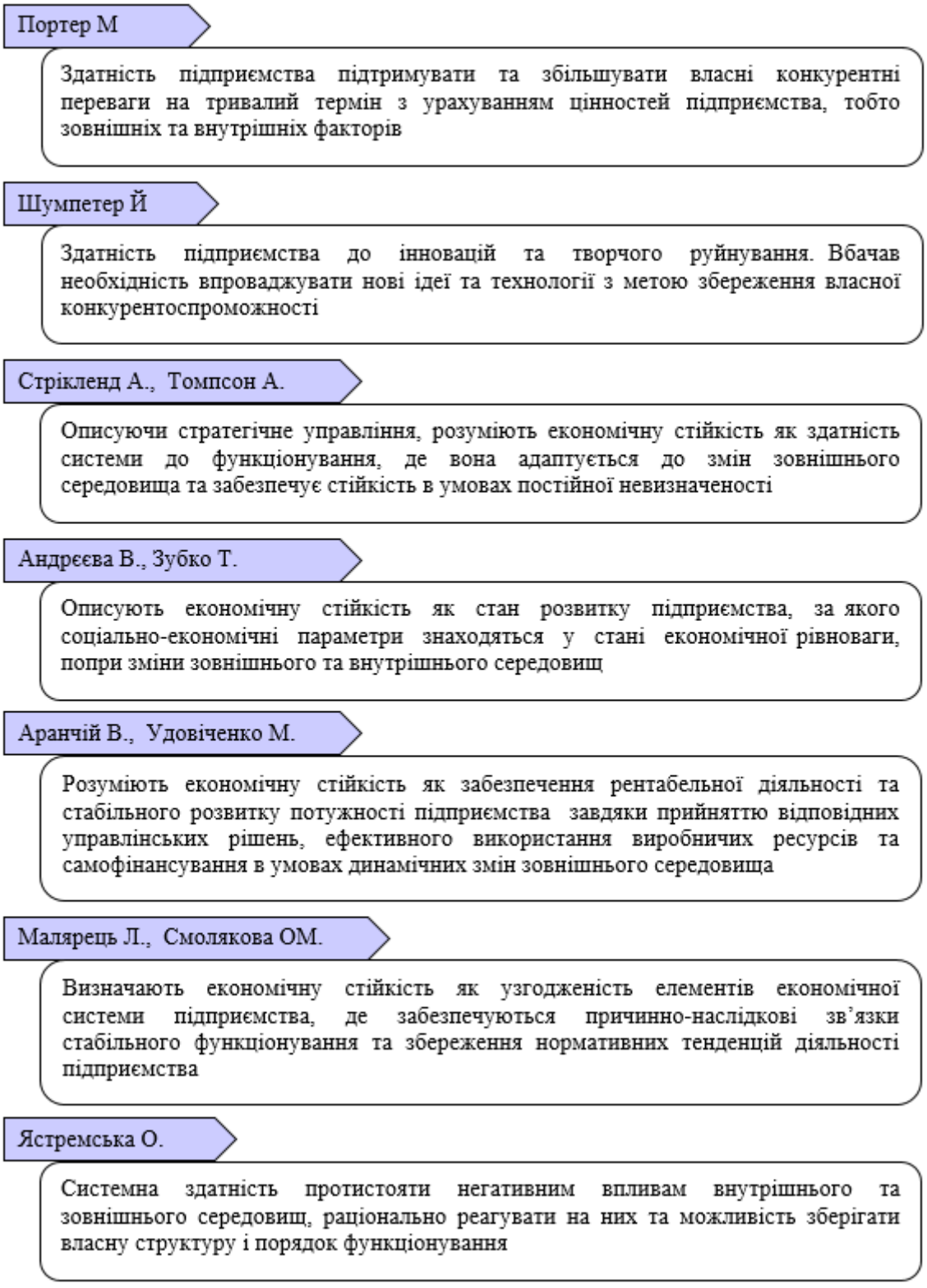

Рисунок 1.1 – Визначення поняття «економічна стійкість підприємства»

Сформовано автором за [5-11]

Існує багато визначень економічної стійкості. Пропонуємо розуміти під економічною стійкістю підприємства стан його розвитку, за якого динаміка

показників діяльності підприємства, яка забезпечує його ефективну, економічну безпечну роботу в сьогоденні та гарантує її в майбутньому за зовнішніх і внутрішніх збуреннях.

Кожна організація є надскладною багаторівневою системою, яка, у свою чергу, поділяється на підсистеми. Деякі з них представлено на рис. 1.2. [12]

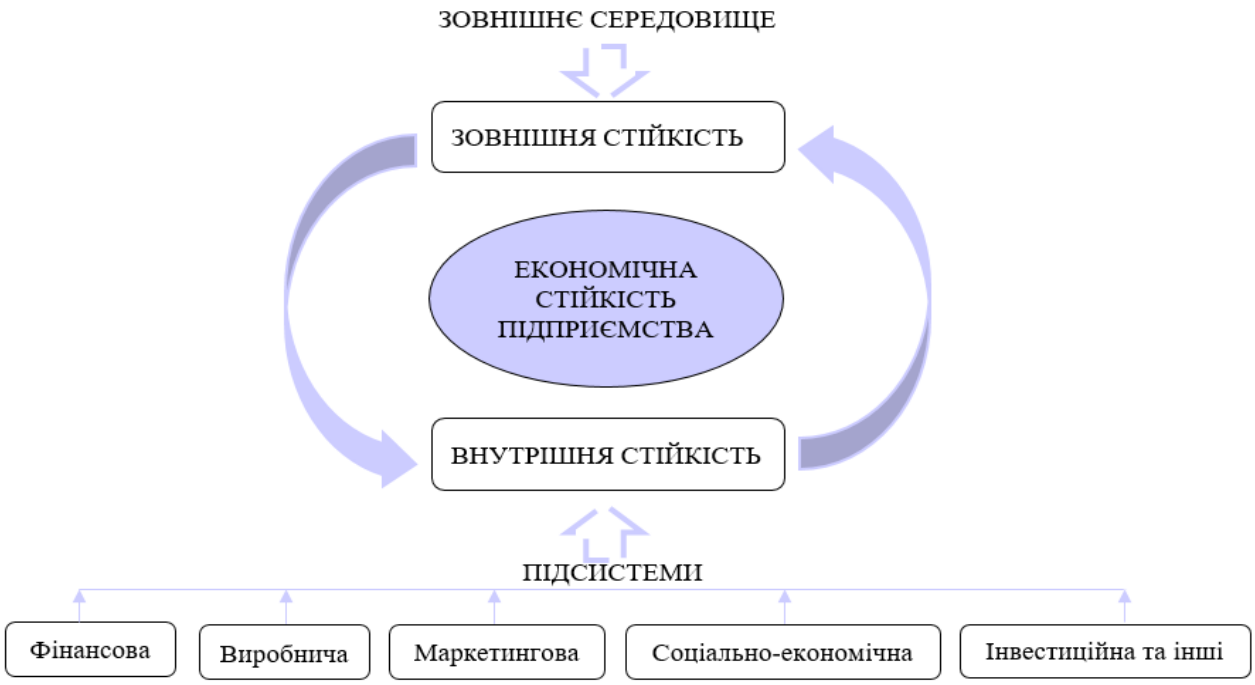

Рисунок 1.2 – Формування економічної стійкості підприємства

Сформовано автором за [12]

Основним напрямом діяльності підприємства є виробництво продукції (надання послуг), але без нового сучасного обладнання та новітніх технологій неможливо забезпечити конкурентоспроможність національної продукції, зокрема й в економічному аспекті [13].

Виробничо-технологічна стійкість - це зростання ефективності використання всіх видів ресурсів (матеріально-технічних, інформаційних, трудових), впровадження нової техніки і технологій, зростання рівня механізації виробництва, випуск нових видів продукції (у тому числі наукомісткої продукції), удосконалення організації праці, виробництва та управління [13].

Фінансово-економічна стійкість - це підвищення рентабельності фінансово-господарської діяльності підприємства, зростання фінансової стійкості та ділової

активності, збереження платоспроможності і кредитоспроможності в умовах допустимого рівня ризику, зростання його інвестиційної активності.

Щоб знайти споживача своєї продукції, свою нішу на ринку товарів (робіт, послуг), підприємство має бути конкурентоспроможним.

Ринкова (маркетингова) стійкість - це конкурентоспроможність підприємства та його продукції, розширення частки продукції підприємства на ринку.

Відповідно до Концепції сталого розвитку, прийнятої на Міжнародній конференції з довкілля та розвитку в 1992 р. у Ріо-де-Жанейро, економіка повинна забезпечити не тільки зростання економічної ефективності, а й соціальну захищеність людей та екологічну безпеку природи [14]. Тому підприємства повинні мати соціально-екологічну стійкістю.

Соціально-екологічна стійкість - це здатність підприємства задовольняти працюючих робочими місцями та заробітною платою, поліпшувати умови праці та відпочинку працівників, створювати сприятливі умови для зростання творчого потенціалу особистості, соціальна забезпеченість і соціальна захищеність, висока мотивація персоналу; раціональне використання природних ресурсів, використання ресурсозберігаючих та енергозберігаючих технологій, зниження негативного впливу на навколишнє середовище. [12]

Важливу роль у розвитку підприємства відіграє *інвестиційна стійкість*, яка сприяє втіленню в життя інвестиційної діяльності організації, у будь-який проміжок часу, в умовах неясності внутрішнього і зовнішнього середовищ, що заважають нормальному розвитку організації. Постійний розвиток підприємства відбувається за рахунок проведення в життя результативних інвестиційних проектів. Після цього процес функціонування підприємства на період виходить за рамки динамічного режиму, з метою переступити на інший, якісно свіжий, більш значний динамічний розпорядок функціонування.

У процесі управління економічною стійкістю підприємства першочерговим завданням є виявлення різного роду чинників, які впливають на його

функціональність і ефективність, і, водночас, використовувати їхній вплив у потрібних для підприємства напрямках [15].

Фактори економічної стійкості можна класифікувати за різними ознаками (табл. 1.2) [15-18].

Таблиця 1.2 – Класифікація внутрішніх і зовнішніх чинників економічної стійкості підприємств

Фактори	Показники
1	*2*
Внутрішні чинники	
Техніка	Наявність, склад і структура основних фондів. Ступінь зношеності основних фондів. Використання «беушного» обладнання. Частка нового обладнання. Якість профілактичних і ремонтних робіт. Коефіцієнт завантаження обладнання. Час непродуктивного використання засобів праці
Технологія	Використання енергозберігаючих і ресурсозберігаючих технологій. Використання маловідходної технології. Інноваційна діяльність. Випуск наукомісткої продукції
Організація виробництва	Стиль керівництва. Упровадження нових способів організації праці та виробництва. Стан трудової дисципліни. Рівень мотивації працівників. Постачання сировиною та хімікатами. Ритмічність роботи. Оптимізація внутрішньої та зовнішньої маркетингової інформації. Інвестиційна привабливість підприємства. Інвестиційна активність підприємства. Ступінь використання виробничих потужностей
Персонал підприємства	Наявність і склад кадрів. Забезпеченість кваліфікованими робітниками. Забезпеченість кваліфікованими управлінськими кадрами. Умови та оплата праці працівників. Характер відносин керівників із підлеглими
Зовнішні чинники прямого впливу	
Конкуренти	Рівень науково-технічного розвитку конкурента. Використання методів недобросовісної конкуренції. Агресивна політика конкурентів. Посилення монополізму на ринку
Споживачі	Зміна попиту на продукцію. Зниження ємності внутрішнього ринку продукції. Платіжна недисциплінованість споживачів
Постачальники та партнери	Оптимальне співвідношення ціни та якості сировини, хімікатів, палива, енергії. Порушення договірних зобов'язань (за термінами і якістю)

Продовження табл. 1.2

1	*2*
Зовнішні фактори непрямого впливу	
Політичні	Негативні зміни фінансової політики.
	Корупція та криміналізація господарського життя. Підтримка підприємств галузі з боку держави. Промислова політика держави Стимулювання державою внутрішнього попиту на продукцію
Економічні	Рівень інфляції. Зниження рівня платоспроможності населення. Зниження інвестиційних ресурсів. Зміна курсу іноземної валюти та гривні. Зростання тарифів природних монополій (на енергоносії, тарифи на транспортні перевезення)
Правові	Недосконалість законодавчих норм. Стабільність податкової системи. Стабільність регулюючого законодавства. Валютне регулювання експорту товарів. Ефективна митна політика
Науково-технічні	Комп'ютеризація роботи підприємства. Використання інформаційних технологій. Поява нових матеріалів
Міжнародні	Міжнародна кон'юнктура цін для експортоорієнтованих підприємств. Падіння попиту на продукцію на зовнішньому ринку внаслідок економічних криз. Підвищення вартості кредитних ресурсів міжнародних фінансових інститутів. Втрата експортних ринків через недостатню конкурентоспроможність
Екологічні	Деградація природних ресурсів. Зростання викидів шкідливих речовин у навколишнє середовище. Зростання кількості стихійних лих (зокрема лісових пожеж).
Соціально-культурні	Стабільність соціальної ситуації в регіоні. Зниження рівня реальних доходів населення. Майнове розшарування населення. Рівень і стиль життя, смаки та уподобання споживачів. Зростання безробіття. Обмеження можливості отримання кредиту. Погіршення криміногенної ситуації
Демографічні	Народжуваність і смертність у регіоні. Статево-вікова структура населення. Чисельність економічно активного населення регіону. Чисельність пенсіонерів і самотніх людей. Брак трудових ресурсів, кваліфікованих кадрів
Природно-кліматичні	Вплив погодних умов Суворість кліматичних умов та їхня різка мінливість
Географічні	Віддаленість підприємства від джерела сировини і споживача. Питома вага транспортного тарифу у вартості продукції

Сформовано автором за [15-18]

1. За способом впливу: стабілізуючі і дестабілізуючі, тобто ті, що або позитивно впливають на рівень економічної стійкості підприємства, або негативно.

2. За місцем виникнення: внутрішні і зовнішні. Внутрішні створюються внутрішнім середовищем, виникають як наслідок роботи підприємства в цілому або його працівників. Зовнішні створюються зовнішнім середовищем, без участі та поза волею підприємства або його працівників.

3. За характером впливу: прямі та непрямі. Прямі безпосередньо впливають на рівень економічної стійкості підприємства. Непрямі чинять не прямий негайний вплив на рівень стійкості, а опосередкований, непрямий вплив.

4. За ступенем обумовленості: об'єктивні та суб'єктивні. Об'єктивні чинники зумовлені процесами, що об'єктивно розвиваються процесами, що об'єктивно розвиваються, або обставинами непереборної сили (наприклад, стихійними лихами). Суб'єктивні чинники створюються свідомо, цілеспрямовано окремими групами людей, виходячи з їхніх інтересів [17, 21].

Наприклад, до внутрішніх дестабілізуючих чинників суб'єктивного характеру належать помилки і неякісні дії співробітників цього підприємства, зумовлені відсутністю належного професійного досвіду, фінансовими прорахунками, а також погана організація праці, витік конфіденційної інформації [17].

Економічна стійкість підприємства складається не тільки під впливом якихось конкретних чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, а й під дією непередбачуваних і важкопрогнозованих факторів як економічного, так і неекономічного характеру.

Головною метою є перетворення факторів, що позитивно впливають на економічну стійкість, на свої переваги. Тому є необхідним формування алгоритму стабільного розвитку підприємства, що виступає як нова система, його суперелементний зв'язок, зосереджений на піднесенні його стабільності та функціональності.

Алгоритм економічної стійкості підприємства розглядається як комплексний організаційно-господарський механізм, будова якого складається з інформаційної діяльності та всіх вищевикладених підсистем (рис. 1.3) [19-20].

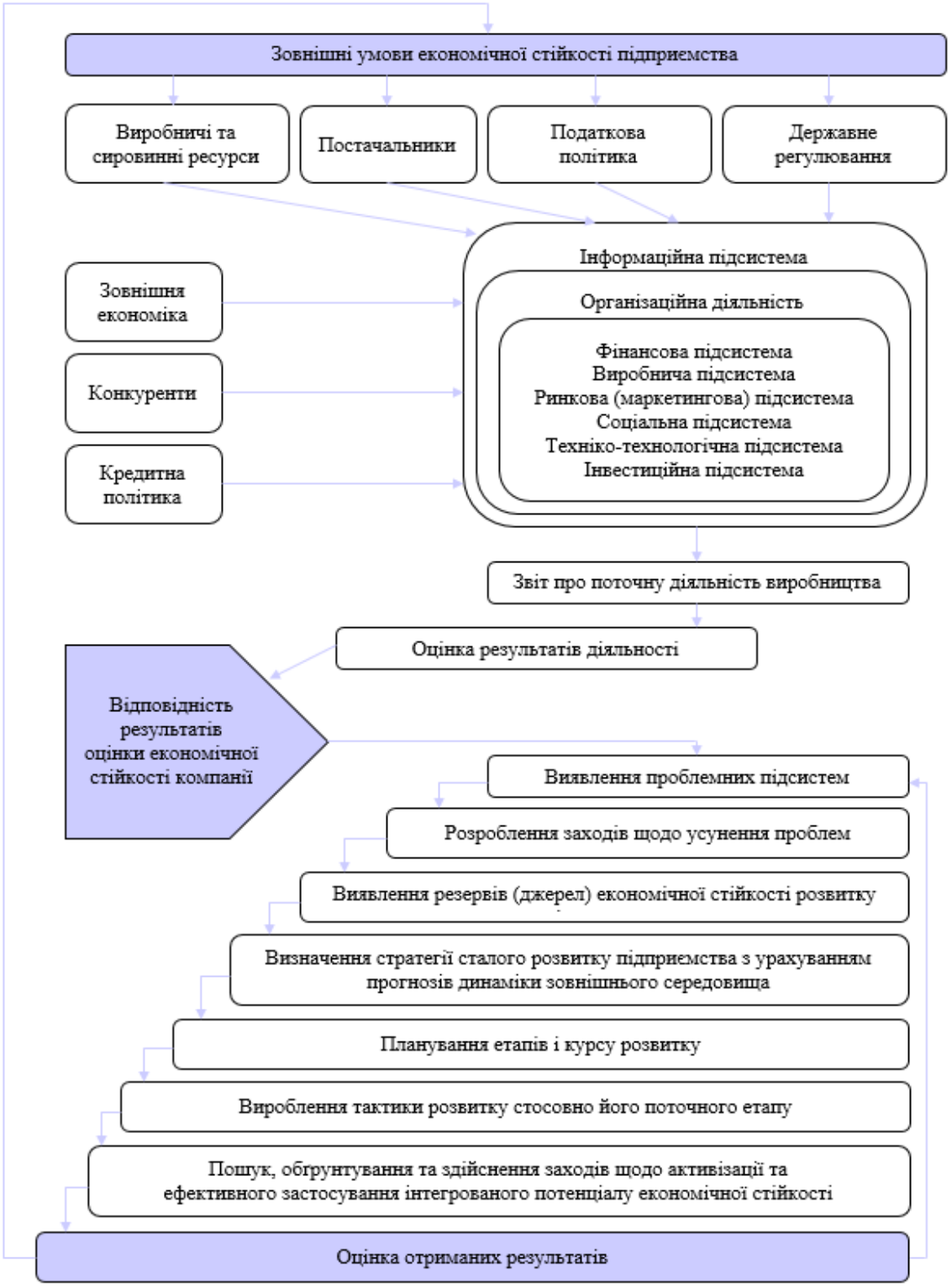

Рисунок 1.3 – Алгоритм процесу забезпечення економічної стійкості підприємства

Сформовано автором за [19-20]

Суть алгоритму економічної стійкості підприємства полягає в тому, що кожне підприємство є відкритою системою, на яку впливають чинники внутрішнього і зовнішнього середовища.

Створення цього алгоритму має базуватися на системному підході. Кожна господарська діяльність являє собою комплект зносин і підпорядкованостей, їх втілення в життя, підтримання і розрив зв'язків, що вже зустрічаються.

Розвиток алгоритму економічної стійкості підприємства має реалізовуватися на базі належних переконань [19-20]:

– єдність - взаємопов'язаність і співпідпорядкованість усіх складових системи;

– комплексність - закликає до врахування всіх передбачуваних факторів впливу;

– безперервність - врегулювати впливи по межі надходження свіжої інформації, здійснення процесу регулювання має носити стійкий характер;

– адекватність - відповідність системи закономірній реальності.

Підбиваючи підсумок усьому вищесказаному, хотілося би зазначити, що до основних заходів забезпечення економічної стійкості можна віднести задоволення попиту споживачів, якість готової продукції, оптимальний обсяг продажів. Регулярний контроль над підвищенням виробництва забезпечує виконання основних цілей виробничого процесу підприємства і є гарантом економічної стійкості. Підприємство також має бачити стратегічне майбутнє свого стану. Загалом забезпечення стабільного розвитку без такого важливого елемента, як стійкість підприємства, неможливе.

Оцінку економічної стійкості підприємства необхідно розглядати як сукупність її взаємообумовлених і взаємопов'язаних складових, які за будь-яких умов забезпечують здатність до організації діяльності підприємств.

1.2 Методичний підхід до оцінювання економічної стійкості підприємства

У сучасних умовах функціонування вітчизняних промислових підприємств відділи фінансового аналізу здебільшого зосереджені на моніторингу фінансового стану підприємства, зокрема його фінансової стійкості. Однак це лише одна зі складових загальної економічної стійкості підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища. Аналіз фінансової стійкості підприємства відображає його платоспроможність, ліквідність та прибутковість, але не охоплює інші важливі бізнес-процеси, такі як інвестиційна діяльність, екологічна безпека, технічне забезпечення тощо. Для того, щоб керівництво розуміло повну картину, необхідно проаналізувати економічну стійкість підприємства, яка включає в себе всі основні складові підсистеми його функціонування. Забезпечення високого рівня економічної стійкості стає одним з основних завдань управління підприємством, що, в свою чергу, вимагає адекватного підходу до її оцінки. На відміну від фінансової стійкості, в наукових джерелах досі не представлено єдиної методики визначення рівня економічної стійкості підприємства [21].

Одним з найважливіших напрямків роботи топ-менеджменту вітчизняних промислових підприємств є управління їх економічною стійкістю. Управління економічною стійкістю підприємства є циклічним процесом, який складається з п'яти основних етапів:

1) визначення поточного рівня економічної стійкості підприємства;
2) розробка стратегії забезпечення економічної стійкості;
3) реалізація сформованої стратегії;
4) оцінка отриманих результатів на відповідність стратегічним цілям;
5) моніторинг.

Отже, перший з вищезазначених етапів передбачає, серед іншого, оцінку рівня економічної стійкості підприємства.

В економічній літературі існує багато описаних науковцями методичних підходів до оцінки економічної стійкості, основні з яких наведені в табл. 1.3 [22].

Таблиця 1.3 – Підходи до оцінки економічної стійкості підприємства

Назва підходу		Суть	Недоліки
1		*2*	*3*
Оцінка фінансово-економічної стійкості підприємства		Він передбачає вивчення фінансового стану підприємства та розрахунок ймовірності його банкрутства	Найчастіше використовуються моделі оцінки ймовірності банкрутства американських вчених, наприклад, Альтмана, які не є актуальними в умовах функціонування вітчизняних підприємств. Крім того, цих розрахунків недостатньо при оцінці економічної стійкості підприємства
Інтегральний підхід	Метод об'єднання розрізнених показників	Підхід є більш індивідуальним, оскільки при розрахунку рівня економічної стійкості враховуються лише ті показники, які відповідають специфіці діяльності підприємства. Механізм розрахунку полягає у порівнянні фактичних даних з даними базового періоду, а також враховує ранг (вагу) кожного показника.	Складність визначення рангу (ваги) для великої кількості різнорідних показників.
	Неранжований метод	Вона полягає у визначенні складових елементів економічної стійкості промислового підприємства та присвоєнні кожному з них певного коефіцієнта рівня стійкості.	При формуванні інтегрального показника не враховується важливість кожної складової через відсутність вагових коефіцієнтів
	Метод порівняння	Порівняння кожної складової економічної стійкості підприємства з найкращим значенням показника економічної стійкості в обраній групі аналогічних підприємств з використанням вагового коефіцієнта.	Недоліків не виявлено.
	Метод динамічних рядів	Серед сукупності показників, поділених на 4 групи, спочатку розраховується коефіцієнт стійкості кожного показника шляхом порівняння кількості збільшень (зменшень) із загальною кількістю змін показника (навіть коли зміна дорівнює нулю). При розрахунку інтегрального показника економічної стійкості підприємства розраховується середнє арифметичне серед попередньо визначених	Підхід не враховує величину змін та вагові коефіцієнти

Продовження табл. 1.3

1		*2*	*3*
		коефіцієнтів стійкості за кожною групою показників	
	Метод ранжування	Методика передбачає відбір та розрахунок індикаторів економічної стабільності та їх ранжування (переведення в бальну систему (3, 6, 9, 12). Інтегральний показник розраховується як середньозважена геометрична з урахуванням поправочних коефіцієнтів (частка і-го показника в інтегральному показнику)	Недоліків не виявлено
	Матричний метод	Він полягає у складанні матриці з обраними показниками та розрахунку параметрів матриці (співвідношення між стовпчиками та рядками). Отримані відносні показники в нижній частині матриці використовуються як параметри оцінки економічної стійкості. Інтегральний показник економічної стійкості підприємства розраховується як середнє арифметичне між показниками динаміки попередньо розрахованих параметрів матриці в порівнянні з попередніми періодами	Метод не враховує вагові коефіцієнти, отриманий результат свідчить про характер стійкості підприємства, а не про рівень економічної стійкості
	Метод порогових значень	Метод полягає у розрахунку двох узагальнюючих показників для групи відібраних індикаторів: стимуляторів та дестимуляторів відповідно. Розрахунок зазначених узагальнюючих показників здійснюється після нормалізації часткових показників шляхом обчислення середньої арифметичної	Метод не враховує вагові коефіцієнти.

Сформовано автором за [22]

Вивчивши різні методики оцінки економічної стійкості підприємств та врахувавши їх недоліки, ми запропонували свій підхід. При його розробці акцент було зроблено на дослідженні рівня економічної стійкості вітчизняних підприємств галузі виробництва керамічних плиток і плит. Тому при оцінці економічної стійкості суб'єктів господарювання іншої галузі економіки методика може потребувати певної адаптації з урахуванням особливостей сфери діяльності підприємств, рівень економічної стійкості яких досліджується.

Отже, для оцінки рівня економічної стійкості підприємства галузі виробництва керамічних плиток і плит з урахуванням зазначених вище складових економічної стійкості промислових підприємств варто виокремити підсистеми підприємства, які є основними групами факторів впливу на економічну стійкість: виробничо-технічну стійкість, фінансову стійкість, соціальну стійкість, маркетингову стійкість, екологічну стійкість (табл. 1.4) [23-24].

Таблиця 1.4 – Елементи економічної стійкості підприємства галузі виробництва керамічних плиток і плит

Елемент	Показники
Виробничо-технічна стійкість ($ВТ_с$)	коефіцієнт фондовіддачі ($К_{фонд}$)
	коефіцієнт рентабельності виробництва ($К_{рвир}$)
	коефіцієнт інтенсивного використання виробничого обладнання ($К_{івво}$)
	коефіцієнт оновлення основних фондів ($К_{он}$)
	коефіцієнт вибуття основних фондів ($К_{виб}$)
	коефіцієнт зносу основних фондів ($К_{зн}$)
Фінансова стійкість ($Ф_с$)	коефіцієнт поточної ліквідності ($К_{пл}$)
	коефіцієнт абсолютної ліквідності ($К_{абсл}$)
	коефіцієнт оборотності активів ($К_{оа}$)
	коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості ($К_{одз}$)
	коефіцієнт фінансової стійкості ($К_{фс}$)
	коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів ($К_{спвк}$)
Соціальна стійкість ($С_с$)	коефіцієнт плинності кадрів ($К_{плин}$)
	коефіцієнт стабільності кадрів ($К_{ст}$)
	коефіцієнт відношення середньої заробітної плати на підприємстві до середньої по галузі ($К_{сзп}$)
	коефіцієнт частоти виробничого травматизму ($К_{чвт}$)
Маркетингова стійкість ($М_с$)	частка ринку ($Ч_р$)
	темп зміни обсягів реалізації ($Т_{зм}$)
Екологічна стійкість ($Е_с$)	коефіцієнт забруднення довкілля ($К_{заб}$)
	коефіцієнт (ефективності) природоохоронних заходів ($К_{пз}$)
	коефіцієнт природоємності ($К_{пр}$)
	коефіцієнт повноти використання матеріальних ресурсів ($К_{пвмр}$)
	коефіцієнт повноти використання енергетичних ресурсів ($К_{пвер}$)
	коефіцієнт відходоємності виробництва ($К_{вв}$)

Сформовано автором за [23-24]

Слід зазначити, що кожен елемент економічної стійкості характеризує певну сферу діяльності підприємства.

Виробничо-технічна стійкість характеризує стан основних виробничих структур підприємства, здатність забезпечення безперебійного виробництва, а

також застосування під час фінансово-господарської діяльності досягнень науки і техніки.

Фінансова стійкість показує фінансове становище господарюючого суб'єкта, грамотність розподілу грошових потоків на підприємстві для забезпечення ефективного процесу виробництва і постійної платоспроможності.

Соціальна стійкість характеризує рівень заробітної плати, соціальну політику підприємства, турботу про персонал, а також стабільність відносин між працівниками і роботодавцем.

Маркетингова стійкість - здатність підприємства здійснювати фінансово-господарську діяльність в умовах невизначеності ринкового середовища, виконуючи поставлені перед собою цілі, а також зміцнюючи свої позиції на ринку, забезпечуючи лояльність суспільства і держави.

Екологічна стійкість підприємства - це здатність підприємства якнайповніше використовувати свій виробничий потенціал і ресурси, мінімізуючи шкоду, що завдається навколишньому середовищу, підвищувати ефективність використання природних ресурсів, здійснювати природоохоронні заходи.

Включення екологічного та соціального елементів у методику економічної стійкості підприємства галузі виробництва керамічних плиток і плит є обґрунтованим.

У табл. 1.5 наведено методику економічної стійкості підприємства галузі виробництва керамічних плиток і плит [26].

Таблиця 1.5 – Алгоритм оцінки економічної стійкості підприємства галузі виробництва керамічних плиток і плит

№ етапу	Дії, виконувані на поточному етапі
1	*2*
1	Розрахунок фактичних показників елементів економічної стійкості підприємства: виробничо-технічна стійкість (BT_c), фінансова стійкість ($Ф_c$), соціальна стійкість (C_c), маркетингова стійкість (M_c), екологічна стійкість (E_c)
2	Визначення інтегральних показників елементів економічної стійкості підприємства: $$ВТ_с = \sqrt[6]{К_{фонд} * К_{рвир} * К_{івво} * К_{он} * К_{вир} * К_{зн}}$$ $$Ф_с = \sqrt[6]{К_{пл} * К_{абсл} * К_{оа} * К_{одз} * К_{фс} * К_{спвк}}$$

Продовження табл. 1.5

1	*2*
	$С_с = \sqrt[4]{К_{плин} * К_{ст} * К_{сзп} * К_{чвт}}$ $М_с = \sqrt{Ч_р * Т_{зм}}$ $Е_с = \sqrt[6]{К_{заб} * К_{пз} * К_{пр} * К_{пвмр} * К_{пвер} * К_{вв}}$
3	Визначення інтегрального показника оцінки економічної стійкості підприємства: $К_{ес} = \sqrt[5]{ВТ_с * Ф_с * С_с * М_с * Е_с}$
4	Інтерпретація результатів оцінки економічної стійкості підприємства

Сформовано автором за [26]

Підприємство галузі виробництва керамічних плиток і плит має значний вплив на екологічну ситуацію в регіоні. Виробничі потужності заводу безпосередньо пов'язані зі спалюванням сировини - органічні домішки [25].

Для мінімізації шкідливого впливу на навколишнє середовище необхідно вживати деяких заходів. У зв'язку з цим, для забезпечення економічної стійкості підприємства галузі виробництва керамічних плиток і плит необхідно приділяти особливу увагу проблемам екологічної безпеки.

Також підприємства галузі виробництва керамічних плиток і плит часто пов'язані з небезпечними виробничими факторами, серед яких випуск шкідливих речовин в атмосферу, висока температура і тиск у виробничому обладнанні, шумові та вібраційні фактори. Відповідно до цього, на цих підприємствах необхідно приділяти особливу увагу соціальній відповідальності.

Представлена методика дає змогу відобразити вплив кожного з п'яти елементів економічної стійкості на діяльність підприємства галузі виробництва керамічних плиток і плит.

Для інтерпретації отриманих значень інтегрального показника економічної стійкості підприємства галузі виробництва керамічних плиток і плит, необхідно визначити межі областей стійкості [23-24, 26]:

– $0 < К_{ес} < 0,3$ - нестійкий розвиток, кризовий стан;

– $0,3 < К_{ес} < 0,5$ - розвиток з ознаками нестійкості;

– $0,5 < К_{ес} < 0,75$ - розвиток, близький до стійкого;

– $0{,}75 < K_{ес} < 0{,}9$ - сталий розвиток;

– $0{,}9 < K_{ес}$ - високий рівень стійкості.

Як перший етап, на основі аналізу економічної літератури [27-29], пропонуємо систему показників, яка адекватно характеризує стійкість підприємств та враховує всі елементи їхньої діяльності (табл. 1.6).

Таблиця 1.6 – Система показників оцінювання економічної стійкості підприємства галузі виробництва керамічних плиток і плит

Показники	Формула розрахунку
1	*2*
Виробничо-технічна стійкість ($ВТ_с$)	
коефіцієнт фондовіддачі ($К_{фонд}$)	$К_{фонд} = \frac{\text{Чистий дохід (виручка)від реалізації продукції}}{\text{Середньорічна залишкова сума основних засобів}}$
Коефіцієнт рентабельності виробництва ($К_{рвир}$)	$К_{рвир} = \frac{\text{Прибуток від операційної діяльності}}{\text{Собівартість реалізованої продукції}}$
коефіцієнт інтенсивного використання виробничого обладнання ($К_{івво}$)	$К_{івво} = \frac{\text{Фактичне вироблення устаткування продукції}}{\text{Технічне обгрунтоване вироблення устаткув. прод}}$
коефіцієнт оновлення основних фондів ($К_{он}$)	$К_{он} = \frac{\text{Сума нових основних фондів за первісною вартістю, що введені в експлуатацію у звітному періоді}}{\text{Сума основних фондів за первісною вартістю на кінець звітного періоду}}$
коефіцієнт вибуття основних фондів ($К_{виб}$)	$К_{виб} = \frac{\text{Сума нових основних фондів , що вибувають у звітному періоді внаслідок старіння та зносу}}{\text{Сума основних фондів на початок періоду}}$
коефіцієнт зносу основних фондів ($К_{зн}$)	$К_{зн} = \frac{\text{Сума зносу основних фондів}}{\text{Первісна вартість основних фондів}}$
Фінансова стійкість ($Ф_с$)	
коефіцієнт поточної ліквідності ($К_{пл}$)	$К_{пл} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобовязання}}$
коефіцієнт абсолютної ліквідності ($К_{абсл}$)	$К_{абсл} = \frac{\text{Грошові кошти та їх еквіваленти}}{\text{Поточні зобовязання + Доходи майбутніх періодів}}$
коефіцієнт оборотності активів ($К_{оа}$)	$К_{оа} = \frac{\text{Чистий дохід (виручка)від реалізації продукції}}{\text{Середня сума активів за період}}$
коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості ($К_{одз}$)	$К_{оа} = \frac{\text{Чистий дохід (виручка)від реалізації продукції}}{\text{Середньорічна сума дебіторської заборгованості}}$
коефіцієнт фінансової стійкості ($К_{фс}$)	$К_{фс} = \frac{\text{Власний капітал + Довгострокові зобовязання}}{\text{Пасив}}$
Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів ($К_{співк}$)	$К_{співк} = \frac{\text{Позикові кошти (довго і короткострокові)}}{\text{Власний капітал}}$
Соціальна стійкість ($С_с$)	
коефіцієнт плинності кадрів ($К_{плин}$)	$К_{плин} = \frac{\text{Чисельність працівників звільнених за власним бажанням і через порушення трудової дисципліни}}{\text{Середньооблікова чисельність персоналу}}$
коефіцієнт стабільності кадрів ($К_{ст}$)	$К_{ст} = \frac{\text{Чисельність працівників зі стажем більше 1 року}}{\text{Середньооблікова чисельність персоналу}}$
коефіцієнт відношення середньої заробітної плати на підприємстві до середньої по галузі ($К_{сзп}$)	$К_{сзп} = \frac{\text{Середньомічна з/п на підприємстві}}{\text{Середньомісячна з/п в галузі}}$

Продовження табл. 1.6

1	*2*
коефіцієнт частоти виробничого травматизму ($К_{чвт}$)	$К_{чвт} = \frac{\text{кількість травмованих} * 10^3}{\text{Середньоспискова кількість працюючих}}$
Маркетингова стійкість ($М_с$)	
частка ринку ($Ч_р$)	$Ч_р = \frac{\text{Кількість (сума)проданих товарів запевний період}}{\text{Загальний обсяг продажів на ринку за той самий період}} * 100\%$
темп зміни обсягів реалізації ($Т_{зм}$)	$Т_{ЗМ} = \frac{\text{Кількість (сума)проданих товарів на кінець періоду}}{\text{Кількість (сума)проданих товарів на початок періоду}} * 100\%$
Екологічна стійкість ($Е_с$)	
коефіцієнт забруднення довкілля ($К_{заб}$)	$К_{заб} = \frac{\text{Обєм спожитого газу}}{\text{Густина природного газу при нормальних умовах } \rho=0{,}723 \text{ кг/м}^3}$
коефіцієнт (ефективності) природоохоронних заходів ($К_{пз}$)	$К_{пз} = \frac{\text{Витрати для одноцілевих програм покращення виробничих результатів діяльності}}{\text{Річний приріст доходу від покращення виробничих результатів діяльності}}$
коефіцієнт природоємності ($К_{пр}$)	$К_{пр} = \frac{\text{Сумарна вартість використаних природних ресурсів (грош. вимір.)}}{\text{Сумарний економічний ефект}}$
коефіцієнт повноти використання матеріальних ресурсів ($К_{пвмр}$)	$К_{пвмр} = \frac{\text{Використані матеріальні ресурси у основному виробництві}}{\text{Використані матеріальні ресурси всього}}$
коефіцієнт повноти використання енергетичних ресурсів ($К_{пвер}$)	$К_{пвер} = \frac{\text{Використані енергетичні ресурси у основному виробництві}}{\text{Використані енергетичні ресурси всього}}$
коефіцієнт відходоємності виробництва ($К_{вв}$)	$К_{вв} = \frac{\text{Загальна величина відходів}}{\text{Величина загальних витрат виробництва}}$

Сформовано автором за [27-29]

Слід звернути увагу на низку показників, таких як платоспроможності, фінансової стійкості та рентабельності підприємства, які мають нормативні значення. Для ряду показників стійкості підприємства використовуються рекомендовані значення [29].

Таким чином, фінансова стабільність та економічна стабільність не є тотожними поняттями. Фінансова стабільність є одним з інших блоків (виробничо-технічна, соціальна, маркетингова, екологічна), які в сукупності формують поняття економічної стабільності системи мікрорівня, тобто підприємства. В умовах воєнних викликів та загальної економічної нестабільності дослідження фінансового стану підприємства є недостатнім, що підкреслює важливість інтегрального підходу до оцінки економічної стійкості промислових підприємств.

Запропонована нами методика визначення рівня економічної стійкості підприємства дозволяє детально оцінити фінансовий, виробничий, кадровий, екологічний та маркетинговий аспекти стійкості підприємства. Дана методика оцінки може бути адаптована для оцінки стійкості підприємств інших галузей національної економіки, що робить її універсальним інструментом для управління вітчизняними компаніями.

Висновки до розділу 1

Під економічною стійкістю підприємства розуміють стан його розвитку, за якого динаміка показників діяльності підприємства, яка забезпечує його ефективну, економічну безпечну роботу в сьогоденні та гарантує її в майбутньому за зовнішніх і внутрішніх збуреннях. Кожна організація є надскладною багаторівневою системою, яка, у свою чергу, поділяється на підсистеми: виробничо-технологічна, фінансово-економічна, ринкова, соціально-екологічна та інвестиційна.

Фактори економічної стійкості можна класифікувати за різними ознаками: за способом впливу: стабілізуючі і дестабілізуючі; за місцем виникнення: внутрішні і зовнішні; за характером впливу: прямі та непрямі; за ступенем обумовленості: об'єктивні та суб'єктивні.

В економічній літературі існує багато описаних науковцями методичних підходів до оцінки економічної стійкості основні з яких: оцінка фінансово-економічної стійкості підприємства; інтегральний підхід: метод об'єднання розрізнених показників, неранжований метод, метод порівняння, метод динамічних рядів, метод ранжування, матричний метод, метод порогових значень. В умовах воєнних викликів та загальної економічної нестабільності дослідження фінансового стану підприємства є недостатнім, що підкреслює важливість інтегрального підходу до оцінки економічної стійкості промислових підприємств.

2 ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПрАТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПЛИТКОВИЙ ЗАВОД»

2.1 Загальна характеристика діяльності підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Одне з найбільших українських підприємств, що займаються виробництвом керамічної плитки, - це ПрАТ «Харківський плитковий завод». Юридична адреса: 61106, м. Харків, просп. Героїв Харкова, 297. Код ЄДРПОУ: 00293628 [30].

Найбільший в Україні виробник керамічної плитки має багату історію та довгий шлях розвитку. На початку Другої світової війни завод був майже добудований, за винятком плиткового цеху, але його не ввели в експлуатацію, оскільки державні кошти мали бути спрямовані на оборону країни. Коли Харків був звільнений від нацистських окупантів, виявилося, що завод фактично повністю зруйнований, і тільки в 1946 році завдяки неймовірним зусиллям харків'ян він був піднятий з-під завалів, добудований і введений в експлуатацію. З 1 березня 1946 року була введена в експлуатацію перша черга Харківського заводу металочерепиці потужністю 200 000 м² на рік. Завод почав випускати найважливішу для народного господарства продукцію: керамічну черепицю для підлоги, санітарну кераміку та ізоляційні матеріали. Через три роки, в 1949 році, компанія перейшла на виробництво керамічного облицювання для зовнішньої обробки будівель і споруд. У 1951-1956 роках компанія побудувала заводи з виробництва металочерепиці та облицювальної плитки. До 1956 року було вироблено 2,5 млн м² плитки для підлоги та 1,1 млн м² облицювальної плитки. Зростання обсягів виробництва продовжилось і надалі [30].

В період 1976-1981 рр. на заводі відбулася реконструкція виробництва плиток для підлоги, а в 1983-1988 рр. – виробництва облицювальних плиток. Результатом реконструкції стали зростання виробничої потужності заводу та продуктивності праці у два рази, а також зменшення собівартості продукції на 15%.

У вересні 1994 року завод був перетворений з орендованого, але все ще державного підприємства на акціонерне товариство «Харківський плитковий завод», що означало, що він став сам собі господарем і розпочався період ринкової реорганізації та реформування [30].

Уже в третьому тисячолітті завод інвестував значні кошти в модернізацію свого виробництва і встановив плідні контакти з низкою зарубіжних партнерів, зокрема, з італійською фірмою «Bardieri&Tarozzi», іспанською «Ferro».

У 2004 році в експлуатацію було введено новий технологічний комплекс обладнання - італійську лінію фірми «Bardieri & Tarozzi», продуктивністю 2,5 млн. м² на рік.

Продукція Харківського плиткового заводу була відзначена нагородами в таких престижних національних конкурсах, як «Кращий вітчизняний товар року», «Ділова Україна», «Краща якість». У 2005 році завод став лауреатом конкурсу «100 кращих товаровиробників України».

Однак і життя не стояло на місці. З кожним роком не тільки збільшувався випуск продукції, а й зростали вимоги до її якості. У вересні 2005 року в долі підприємства відбулися великі зміни: змінилися головні акціонери, виробництво об'єднали новим власником, що жодним чином не вплинуло на настрої в колективі та обсяги продукції, яку виробляють. З перших днів роботи на підприємстві почали впроваджувати ефективну систему управління виробництвом, що дало змогу підвищити якість керамічної плитки, що випускається [30].

Значні кошти були виділені на модернізацію фабрики, що дозволило вивести всі етапи виробництва на новий рівень: на підприємстві впроваджено систему контролю якості, ефективність якої підтверджена сертифікатом ISO. Це гарантує, що продукція, яка випускається, відповідає суворим європейським стандартам.

Правління заводу намітило і практично реалізує конкретні кроки щодо поліпшення умов праці, перегляду оплати праці працівників підприємства з метою її збільшення.

Сьогодні Харківський плитковий завод завдяки комбінації п'яти переваг - власній сировинній базі, сучасному енергоощадному обладнанню, найбільшій в

Україні власній дистриб'юторській мережі, власній дизайн-студії та високих стандартів якості - дають змогу підприємству мінімізувати витрати на виготовлення й реалізацію продукції та дає змогу максимально наблизитись до світових лідерів керамічної галузі, бути одним із провідних підприємств Східної Європи [30].

На рис. 2.1 представлена організаційна структура управління ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Рисунок 2.1 – Організаційна структура управління заводом

Побудовано автором за даними підприємства

Структура управління компанією є лінійною. Вона характеризується тим, що на чолі кожного структурного підрозділу стоїть один керівник, наділений усіма повноваженнями, який є єдиним начальником для своїх підлеглих і якому централізовано передаються всі управлінські завдання.

При лінійному управлінні кожен підрозділ і кожен підлеглий має керівника, якому всі управлінські розпорядження передаються за єдиним маршрутом. У цьому випадку управлінські одиниці несуть відповідальність за результати діяльності всіх об'єктів, якими вони керують. Це означає, що є менеджери, організовані за об'єктами, кожен з яких виконує всю роботу, розробляє і приймає рішення, пов'язані з управлінням конкретним об'єктом.

Лінійна структура управління є більш логічно послідовною і формально визначеною, але також менш гнучкою. Кожен менеджер має широкі повноваження, але відносно мало можливостей вирішувати вузькі операційні проблеми, які потребують спеціальних знань.

Генеральний директор контролює діяльність усіх підлеглих йому працівників і вирішує як внутрішні, так і зовнішні проблеми.

За даними звітності (додаток А та Б) проаналізуємо техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод» (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Основні техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод»

№	Показник	Одиниця виміру	Рік			Темпи приросту, %	
			2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*
1.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, робіт та послуг:	тис. грн	992932	1585782	1308823	59,71	-17,47
2.	Середньооблікова чисельність працівників	осіб	355	510	511	43,66	0,20
3.	Продуктивність праці одного працівника	тис. грн/особу	2796,99	3109,38	2561,30	11,17	-17,63
4.	Фонд заробітної плати працівників	тис. грн	85412	152499	155123	78,55	1,72
5.	Середньорічна заробітна плата одного працівника	тис. грн/особу	240,60	299,02	303,57	24,28	1,52
6.	Повна собівартість реалізованої продукції	тис. грн	964836	1340643	1209371	38,95	-9,79
7.	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції	грн/грн	0,97	0,85	0,92	-13,00	9,30

Продовження табл. 2.1

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*
8.	Прибуток від реалізації продукції	тис. грн	57532	165004	101033	186,80	-38,77
9.	Чистий фінансовий результат (прибуток/збиток)	тис. грн	47461	135052	82899	184,55	-38,62
10.	Рентабельність: - доходу; - витрат	%	 4,78 4,92	 8,52 10,07	 6,33 6,85	 х х	 х х

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Чистий дохід компанії від реалізації продукції у 2023 році порівняно з 2022 роком зріс на 59,71%, а у 2024 році порівняно з 2023 роком знизився на 17,47%.

У 2023 році середньооблікова кількість працівників збільшилася на 155 осіб, а у 2024 році - на одну особу, що призвело до середнього зростання на 43,5%. Продуктивність праці на одного працівника зросла на 11,17% у 2023 році порівняно з 2022 роком. У 2024 році продуктивність праці на одного працівника зменшиться на 17,63%.

Витрати на оплату праці працівників зростають. У 2023 році вони зросли на 78,55%, а в 2024 році на 1,72%. Середньорічна заробітна плата на одного працівника має зростаючу тенденцію. Так, заробітна плата на одного працівника зросла до 299,02 тис. грн у 2023 році та до 303,57 тис. грн у 2024 році.

Повна собівартість реалізованої продукції зросла за досліджуваний період. У 2022 році вона становила 1340643 тис. грн, у 2024 році зменшилася до 1209371 тис. грн. При аналізі витрат на одну гривню реалізованої продукції спостерігається зменшення на 13% у 2023 році порівняно з 2022 роком та зростання на 9,3% у 2024 році порівняно з 2023 роком.

У період з 2022 по 2023 рр. підприємство збільшило свої прибутки, темп приросту чистого фінансового результату склав 184,55% у 2023 р. та зменшився на 38,62% у 2024 р. порівняно з 2023 р. У період з 2022 по 2024 рр. рентабельність доходів та витрат зменшилась та збільшилась відповідно.

Проведемо аналіз формування та структури прибутку ПрАТ «Харківський плитковий завод» за період 2022 – 2024 років (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Аналіз формування фінансових результатів (прибутку) діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	Рік, тис. грн			Темпи приросту, %	
	2022	2023	2024	2023/2022	2024/2023
1. Чистий дохід від реалізації продукції	992932	1585782	1308823	59,71	-17,47
2. Собівартість реалізованої продукції	821057	1070900	963408	30,43	-10,04
3. Валовий прибуток	171875	514882	345415	199,57	-32,91
4. Адміністративні витрати	41610	54981	70892	32,13	28,94
5. Витрати на збут	68449	152067	136970	122,16	-9,93
6. Повна собівартість реалізованої продукції (пп.2+4+5)	931116	1277948	1171270	37,25	-8,35
7. Інші операційні доходи	39477	8633	10157	-78,13	17,65
8. Разом чисті доходи від операційної діяльності (пп.1+7)	1032409	1594415	1318980	54,44	-17,27
9. Інші операційні витрати	33720	62695	38101	85,93	-39,23
10. Фінансовий результат від операційної діяльності до оподаткування	57532	165004	101033	186,80	-38,77
11. Чистий фінансовий результат (прибуток /збиток)	47461	135052	82899	184,55	-38,62

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Графічно динаміка змін зображена на рис. 2.2.

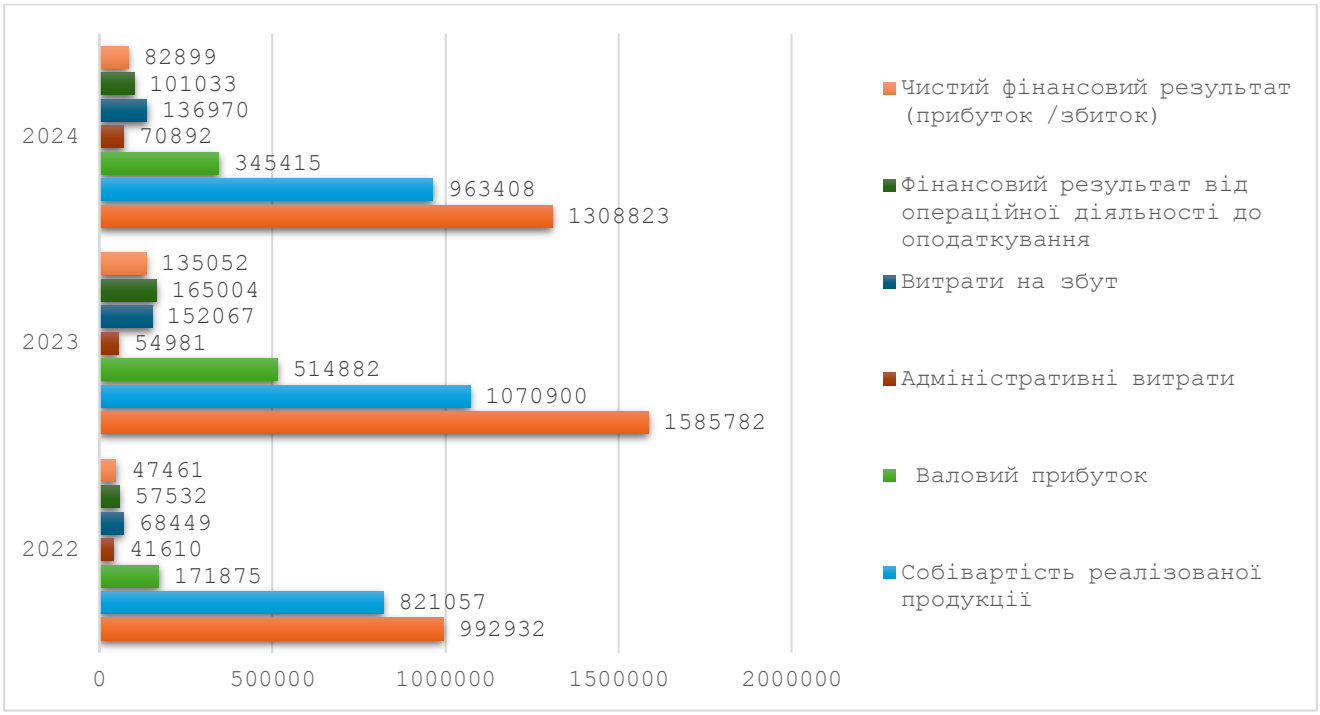

Рисунок 2.2 – Динаміка фінансових результатів (прибутку) діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр., тис. грн

Побудовано автором на основі даних підприємства

ПрАТ «Харківський плитковий завод» на протязі 2022 – 2024 років мало валовий прибуток та значні суми інших операційних доходів. Відбувалось зниження інших операційних витрат у 2024 році. За 2022 – 2024 роки зросли суми збутових витрат, адміністративних витрат. Операційна діяльність підприємства була прибутковою. Величина чистого прибутку мала динаміку до зростання у 2023 році та до зниження у 2024 році. В 2023 році підприємство отримало чистий прибуток у розмірі 135052 тис. грн, що на 184,55% більше ніж у 2022 році, а в 2024 році на 38,62% менше ніж у 2023 році.

У табл. 2.3 наведено оцінку ліквідності та платоспроможності підприємства.

Таблиця 2.3 – Показники ліквідності і платоспроможності ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показники	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2023-2022
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,15	0,06	0,02	-0,09	-0,04
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,00	1,17	1,17	0,17	0,00
Коефіцієнт покриття	1,17	1,46	1,58	0,29	0,12
Власний оборотний капітал, тис. грн	164624	416472	531742	251848	115270

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Коефіцієнт абсолютної ліквідності має тенденцію до зниження. Так, у 2023 році проти 2022 року він зменшився на 0,09 п., а в 2024 році порівняно з 2023 р. - на 0,04 п. і є нижчим за нормативне значення (0,1-0,2), що є негативним фактором, який свідчить про погіршення здатності компанії швидко виконувати свої зобов'язання.

У 2022-2024 роках коефіцієнт швидкої ліквідності відповідає та навіть перевищує нормативне значення. За аналізований період його значення зросло з 1 до 1,17, демонструючи чітку тенденцію до зростання.

Коефіцієнт покриття дорівнює нормативному значенню, що є позитивним явищем і свідчить про те, що компанія здатна погасити свої зобов'язання за непередбачуваних обставин.

Наявність власного оборотного капіталу вже є позитивним для компанії, і можна відзначити, що значення показника зростало в період з 2022 по 2024 рр. Така

динаміка є позитивною для діяльності компанії, оскільки свідчить про збільшення вартості оборотного капіталу та спроможність компанії погашати існуючі зобов'язання та значно розширювати поточну діяльність.

Розглянемо показники ділової активності підприємства в табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Показники ділової активності ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	Роки			Абсолютне відхилення, +/-	
	2022	2023	2024	2023-2022	2024-2023
Коефіцієнт оборотності активів, вкладеного капіталу (коефіцієнт трансформації)	0,45	0,69	0,56	0,24	-0,13
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	1,00	1,82	1,74	0,82	-0,08
Коефіцієнт оборотності запасів (обороти)	5,02	4,06	2,58	-0,96	-1,47
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (обороти)	1,06	1,53	1,22	0,47	-0,31
Період погашення дебіторської заборгованості (дні)	344,96	238,22	299,65	-106,74	61,43
Коефіцієнт кредиторської заборгованості (обороти)	1,23	2,06	1,73	0,83	-0,33
Період погашення кредиторської заборгованості (дні)	297,42	177,55	211,52	-119,87	33,97
Коефіцієнт оборотності власного капіталу (обороти)	0,88	1,27	1,01	0,39	-0,26

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Графічно динаміка змін зображена на рис. 2.3.

Оборотність активів ПрАТ «Харківський плитковий завод» у 2023 році проти 2022 зріс на 0,24 п., у 2024 році зменшився на 0,13 пункти порівняно з 2023 роком.

Коефіцієнт фондовіддачі демонструє схожу тенденцію з коефіцієнтом оборотності активів. У 2023 році цей коефіцієнт зріс на 0,82 пункти порівняно з 2022 роком, а у 2024 році зменшився на 0,08 пункти.

Оборотність запасів на ПрАТ «Харківський плитковий завод» зменшилась на 0,96 обороту у 2023 році та на 1,47 обороту у 2024 році.

Оборотність дебіторської заборгованості на ПрАТ «Харківський плитковий завод» зросла з 1,06 у 2022 році до 1,53 у 2023 році, та знизилась до 1,22 у 2024

році. Період погашення дебіторської заборгованості зменшився на 106,74 дня у 2023 році та зріс на 61,43 дня у 2024 році.

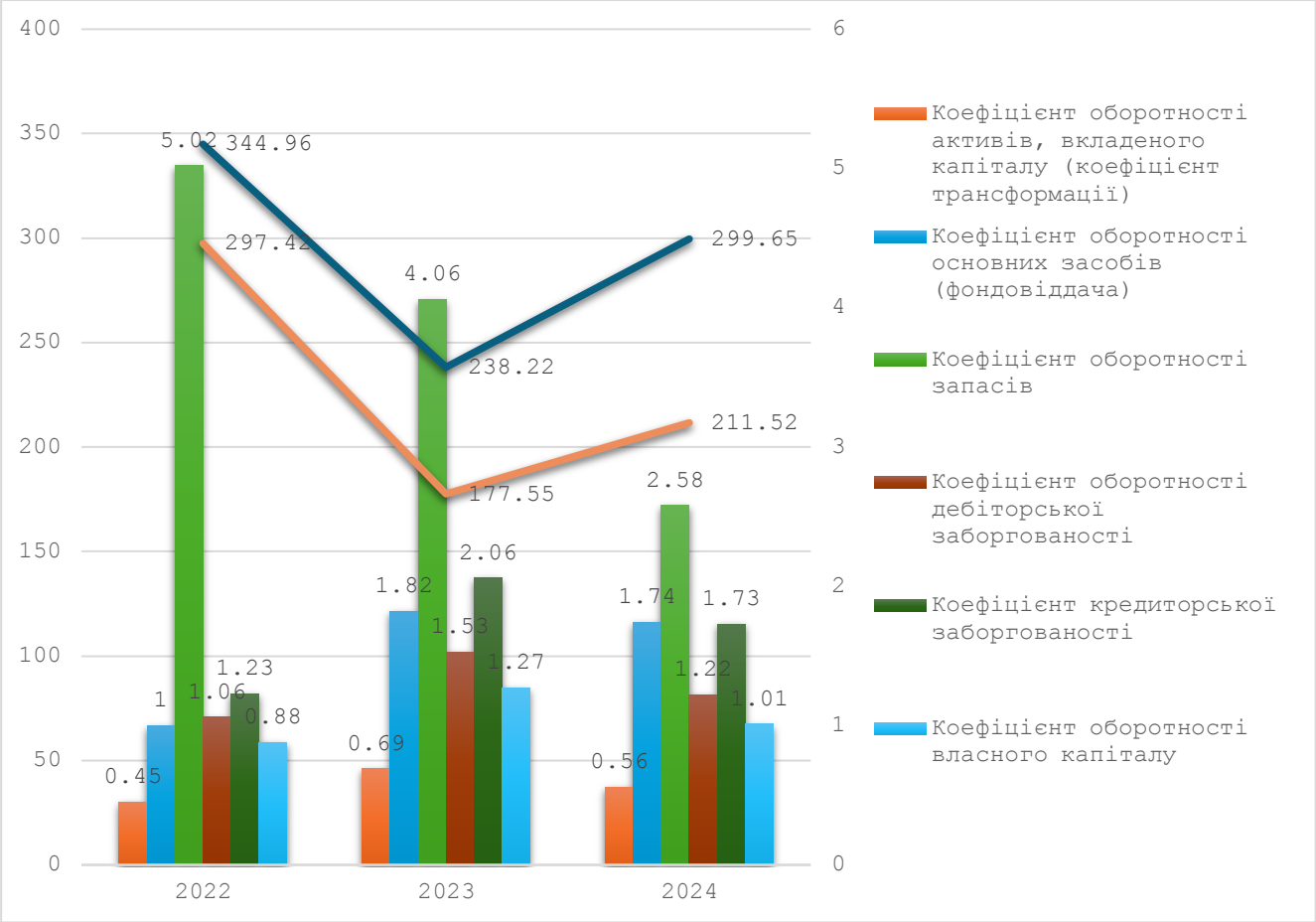

Рисунок 2.3 – Динаміка показників ділової активності ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр.

Побудовано автором на основі даних підприємства

Аналогічну тенденцію можна спостерігати і для кредиторської заборгованості. Коефіцієнт збільшився з 1,23 у 2022 році до 2,06 у 2023 році, та знизився до 1,73 у 2024 році. Період погашення кредиторської заборгованості скоротився на 119,87 дня у 2023 році та зріс на 33,97 дня у 2024 році.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу зріс з 10,17 у 2022 році до 1,27 у 2023 році та знизився до 1,01 у 2024 році.

В табл. 2.5 наведено аналіз показників рентабельності ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр.

Таблиця 2.5 – Аналіз показників рентабельності ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2024-2023
Рентабельність продукції	18,46	40,29	29,49	21,83	-10,80
Рентабельність операційної діяльності	5,79	10,41	7,72	4,61	-2,69
Рентабельність активів	2,17	5,91	3,56	3,74	-2,34
Рентабельність власного капіталу	4,19	10,81	6,38	6,63	-4,44
Рентабельність необоротних активів	4,56	14,00	9,48	9,43	-4,51
Рентабельність оборотних активів	4,13	10,22	5,70	6,08	-4,51
Рентабельність доходу від операційної діяльності	82,49	81,85	82,05	-0,65	0,20

Розраховано автором на основі [Додатків А та Б]

Графічно динаміка змін зображена на рис. 2.4.

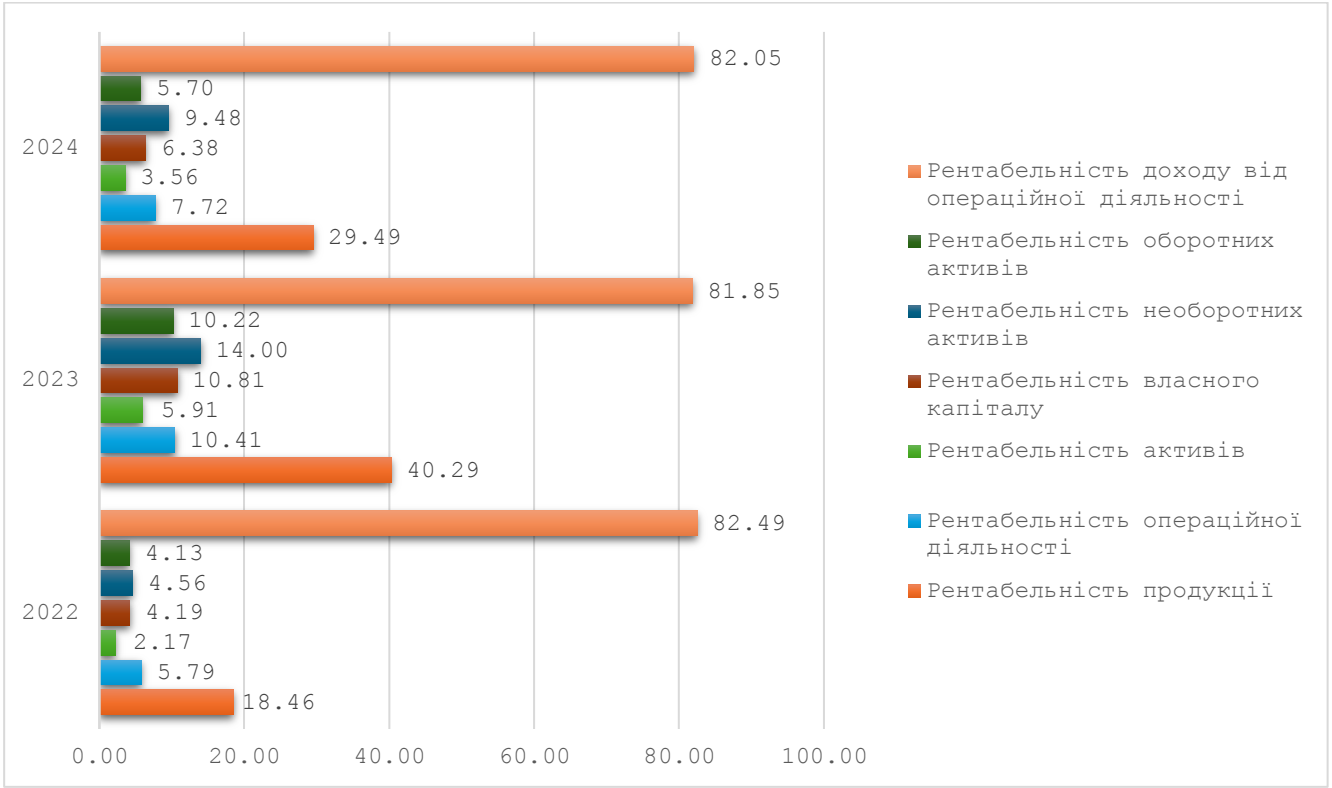

Рисунок 2.4 – Динаміка показників рентабельності ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 рр., %

Побудовано автором на основі даних підприємства

Розрахунки показують, що у 2024 році спостерігається зниження усіх показників рентабельності. Рентабельність продукції зросла на 21,83% у 2023 р. в

порівнянні із 2022 р. та знизилась на 10,8% у 2024 році в порівняні з 2023 роком. Рентабельність власного капіталу у 2023 році проти 2022 року зросла на 4,61%, а в 2024 році проти 2023 знизилась на 2,69%. Рентабельність необоротних активів має аналогічну тенденцію. Так, у 2023 році вона зросла на 9,43%, а в 2024 році знизилась на 4,51%. Рентабельність доходу зменшилась у 2023 році на 0,65% та зросла на 0,2% у 2024 році.

Можна зробити висновок, що фінансовий стан ПрАТ «Харківський плитковий завод» є незадовільним. Обсяги виробництва підприємства поступово зменшуються і воно втрачає позитивні тенденції, про що свідчить зменшення виручки від реалізації та валового прибутку. Аналіз ділової активності та рентабельності не показує компанію в хорошому світлі; невиконання вимог коефіцієнтів свідчить про те, що компанія працює незадовільно.

2.2 Дослідження особливостей управління економічною стійкістю підприємства

Економічна стійкість сучасної компанії є ключовим фактором її привабливості для інвесторів, кредитоспроможності та успішного ведення бізнесу. Економічно стійка компанія визначається як компанія, яка здатна управляти своїми ресурсами таким чином, щоб забезпечити ефективний розвиток компанії та зростання її прибутків і активів у довгостроковій перспективі, зберігаючи при цьому ліквідність і платоспроможність [31].

ПрАТ «Харківський плитковий завод» управління економічною стійкістю здійснюється як частина загальної системи управління.

Органами та структурними підрозділами, функції та завдання яких пов'язані з управлінням економічною стійкістю підприємства є:

- генеральний директор;
- директор з фінансів;
- відділ бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Генеральний директор ПрАТ «Харківський плитковий завод» відповідає за стратегічне та тактичне управління економічною стійкістю.

Відповідно до Статуту, Генеральний директор виконує наступні завдання, зокрема у сфері економічної стійкості підприємства:

– несе персональну відповідальність за стан товариства та його прибуткову діяльність;

– складає, подає на затвердження та забезпечує виконання фінансового плану, річного інвестиційного плану та інвестиційного плану на період 3-5 років;

– організовує ведення бухгалтерського обліку в компанії, забезпечуючи фіксацію достовірних фактів усіх операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, їх облік та звітність у встановлені строки;

– забезпечує своєчасну сплату податків, зборів, внесків до бюджету та платежів до державних фондів відповідно до законодавства;

– складає фінансовий план та зміни до нього у встановленому порядку з урахуванням максимальної суми витрат на консультаційні послуги (до 1,5 % від чистого прибутку), страхування (до 1,5 % від чистого прибутку), представницькі та рекламні витрати (до 0,5 % від чистого прибутку), обмеження витрат на придбання та утримання транспортних засобів, меблів, іншого обладнання та устаткування, мобільних телефонів та комп'ютерів;

– вживає своєчасних заходів для запобігання неплатоспроможності компанії, якщо вона стає неплатоспроможною;

– інші завдання.

Таким чином, в рамках управління фінансовою стійкістю товариства реалізуються функції планування (складання фінансових планів), аналізу та контролю (в рамках аудиту фінансової звітності).

Управління економічною стійкістю ПрАТ «Харківський плитковий завод» стосується різних аспектів діяльності компанії, таких як персонал, екологічна складова, фінансові активи, джерела фінансування, прибуток тощо.

Ефективне функціонування механізму управління економічною стійкістю компанії має відповідну систему забезпечення цього процесу, яка включає:

– нормативно-правове забезпечення: це нормативно-правова база, яка визначає права та обов'язки компаній, у тому числі стандарти, норми та нормативи;

– фінансово-економічне забезпечення: мобілізація фінансових ресурсів з різних джерел для забезпечення стійкості та розширеного відтворення підприємства;

– організаційне забезпечення: включає відповідну організаційну структуру, відповідальну за рівень економічної стійкості підприємства;

– науково-технічне забезпечення: включає наукові, методологічні, теоретичні та методичні розробки, діагностики та управління економічною стійкістю підприємства, а також інформаційні інструменти, технології та програмне забезпечення для аналізу, планування та прогнозування рівня економічної стійкості підприємства;

– кадрове забезпечення: включає підготовку персоналу з необхідними навичками для оцінки та підвищення рівня економічної стійкості підприємств;

– інформаційне забезпечення: включає базу знань, таку як фінансова звітність, індикатори та коефіцієнти, необхідні для аналізу та забезпечення економічної стійкості підприємства.

Також в рамках управління економічною стійкістю визначаються внутрішні та зовнішні ризики для діяльності товариства.

Зовнішні ризики ПрАТ «Харківський плитковий завод» та заходи, що вживаються для управління ними, представлені на рис. 2.5.

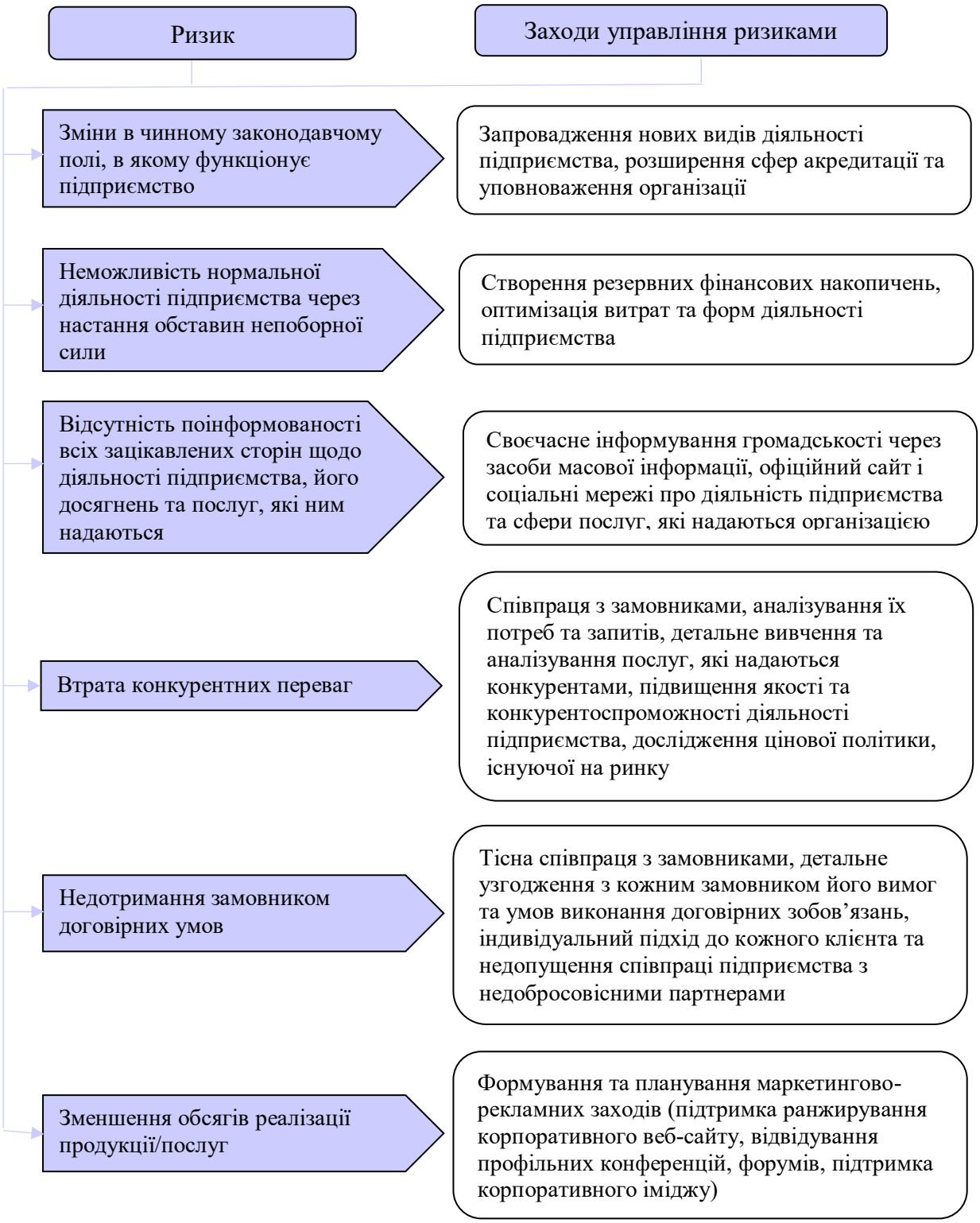

Рисунок 2.5 – Зовнішні ризики діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод» та заходи управління ними

Побудовано автором на основі даних підприємства

Внутрішні ризики діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод» та заходи управління ними наведені на рис. 2.6.

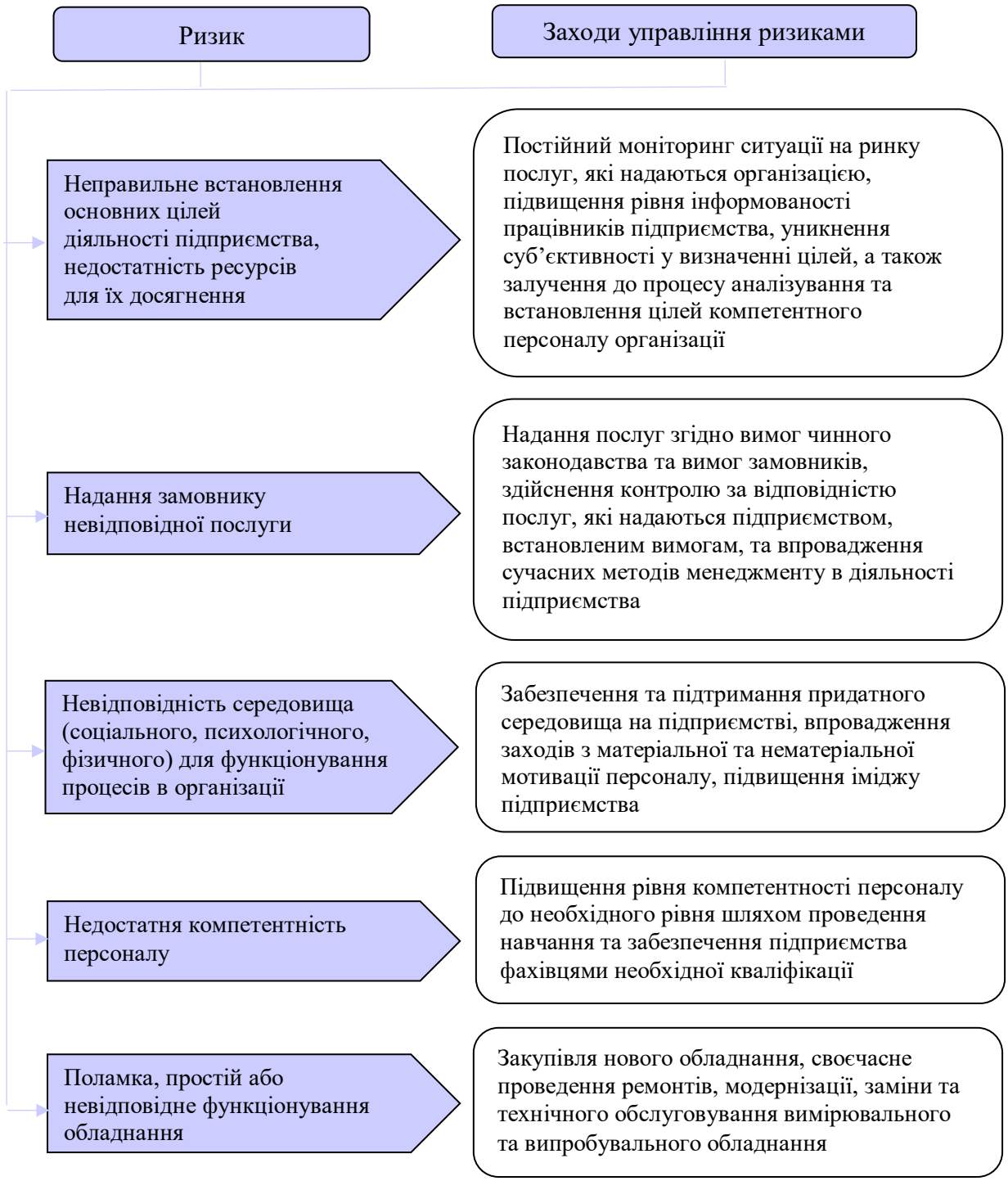

Рисунок 2.6 – Внутрішні ризики діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод» та заходи управління ними

Побудовано автором на основі даних підприємства

На нашу думку, перелік зовнішніх та внутрішніх ризиків, визначених ПрАТ «Харківський плитковий завод», є досить обмеженим.

У сучасному глобальному економічному середовищі виробники керамічної плитки стикаються з багатьма викликами, такими як посилення міжнародної конкуренції, зміни в регуляторних вимогах і зростаюча потреба у використанні екологічно чистих технологій. ПрАТ «Харківський плитковий завод» працює в складних економічних і політичних умовах, таких як війна і блокада ключових експортних маршрутів, які створюють додаткові ризики для стабільності і розвитку.

Проаналізуємо стратегічну позицію ПрАТ «Харківський плитковий завод» на ринку функціонування.

Матриця ADL є зручним інструментом для аналізу поточної позиції компанії, оскільки з її допомогою можна оцінити, чи відповідає компанія стадії життєвого циклу галузі та її конкурентну позицію на ринку. Це особливо важливо для ПАТ «Харківський плитковий завод», яке працює в умовах змін на ринку виробництва керамічної плитки, що вимагають модернізації технологій та адаптації до нових екологічних стандартів. Використання матриці ADL допомагає визначити стратегічні пріоритети розвитку, та виявити найбільш сприятливі сфери для інвестування ресурсів (рис. 2.7).

		Рівень зрілості галузі, ринку, сегмента			
		Стадія зародження	Стадія зростання	Стадія зрілості	Стадія старіння
Конкурентна позиція компанії в галузі	Домінуюча	1	2	3	4
	Сильна	5	6 ПАТ «Харківський плитковий завод»	7	8
	Сприятлива	9	10	11	12
	Нестійка	13	14	15	16
	Слабка	17	18	19	20

Рисунок 2.7 – ADL-матриця ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Власна розробка автора

Аналіз показує, що ПрАТ «Харківський плитковий завод» відіграє важливу роль у фазі зростання та промислового розвитку (сектор 6). Це свідчить про те, що компанія має солідну конкурентну перевагу на внутрішньому ринку та потенціал для виходу на зовнішні ринки, зокрема шляхом інвестування в екологічні технології та модернізацію виробництва. Водночас компанія стикається з такими викликами, як регуляторні обмеження (CBAM) та логістичні труднощі, а також посилення конкуренції, особливо з боку міжнародних гравців, таких як китайські виробники.

Позиція зростання та розвитку вимагає від ПрАТ «Харківський плитковий завод» активних дій з диверсифікації ринку збуту та впровадження інновацій для того, щоб компанія залишатися прибутковою та відповідати сучасним вимогам. Сильна конкурентна позиція дозволяє компанії реалізовувати стратегії зростання, орієнтовані на ринки з високою доданою вартістю, і створювати умови для подальшого розвитку, в тому числі розробляти нові продукти.

Таким чином, ПрАТ «Харківський плитковий завод» має сприятливі умови для сталого розвитку за умови, що компанія ефективно адаптується до зовнішніх викликів та активно інвестує у виробничі інновації.

На наступному кроці проведемо аналіз за допомогою SPACE-аналізу. SPACE-аналіз є важливим інструментом стратегічного планування, за допомогою якого можна оцінити позицію компанії по відношенню до чотирьох ключових факторів стабільність навколишнього середовища, конкурентний тиск, економічна стабільність та привабливість галузі. Для ПрАТ «Харківський плитковий завод» цей аналіз допомагає визначити оптимальну стратегію (агресивну, оборонну, конкурентну або консервативну) в умовах військових загроз, посилення конкуренції та змін у регуляторному середовищі. Результати SPACE-аналізу дозволять приймати раціональні управлінські рішення для підвищення фінансової стійкості та конкурентоспроможності компанії.

Тому для аналізованої компанії розраховано критерії екологічної стійкості, конкурентоспроможності, економічної стійкості та галузевої привабливості (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Розрахунок критеріїв SPACE-аналізу ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Критерій	Вага	Оцінка	Зважена оцінка
Конкурентоспроможність			
Ринкова частка	0,15	8	1,2
Якість продукту	0,15	8	1,2
Стадія життєвого циклу продукту	0,14	7	0,98
Прихильність покупців	0,14	8	1,12
Рентабельність продаж	0,3	8	2,4
Ступінь вертикальної інтеграції	0,12	8	0,96
Загальна оцінка			7,86
Стабільність середовища			
Інновації та НТП	0,15	7	1,05
Інфляція	0,15	6	0,9
Варіація попиту	0,14	6	0,84
Державне регулювання галузі	0,14	7	0,98
Агресивність конкурентів	0,3	7	2,1
Маркетингові та рекламні можливості	0,12	8	0,96
Загальна оцінка			6,83
Фінансове становище			
Ліквідність	0,15	6	0,9
Оборотність оборотних активів	0,15	6	0,9
Фондовіддача	0,14	7	0,98
Рентабельність власного капіталу	0,14	7	0,98
Фінансова незалежність	0,3	8	2,4
Стабільність отримання прибутку	0,12	8	0,96
Загальна оцінка			7,12
Привабливість галузі			
Потенціал зростання	0,15	7	1,05
Конкурентна ситуація	0,1	6	0,6
Стадія життєвого циклу галузі	0,12	8	0,96
Використання ресурсів	0,14	8	1,12
Капіталоємність	0,2	9	1,8
Бар'єри входження на ринок	0,1	7	0,7
Державна підтримка	0,19	8	1,52
Загальна оцінка			7,75

Власні розрахунки автора

Наступним кроком є визначення вектору стратегії за допомогою наступних формул 2.1-2.2.

$$X = ПГ-КП = 7,75- 7,86= -0,11 \quad (2.1)$$

де X – координати осі х;

ПГ – привабливість галузі;

КП – конкурентоспроможність підприємства.

$$Y = ФС\text{-}СС = 7{,}12 - 6{,}83 = 0{,}29 \quad (2.2)$$

де Y – координати осі у;

ФС – фінансове становище;

СС – стабільність середовища.

Графік SPACE-аналізу ПрАТ «Харківський плитковий завод» наведено на рис. 2.8.

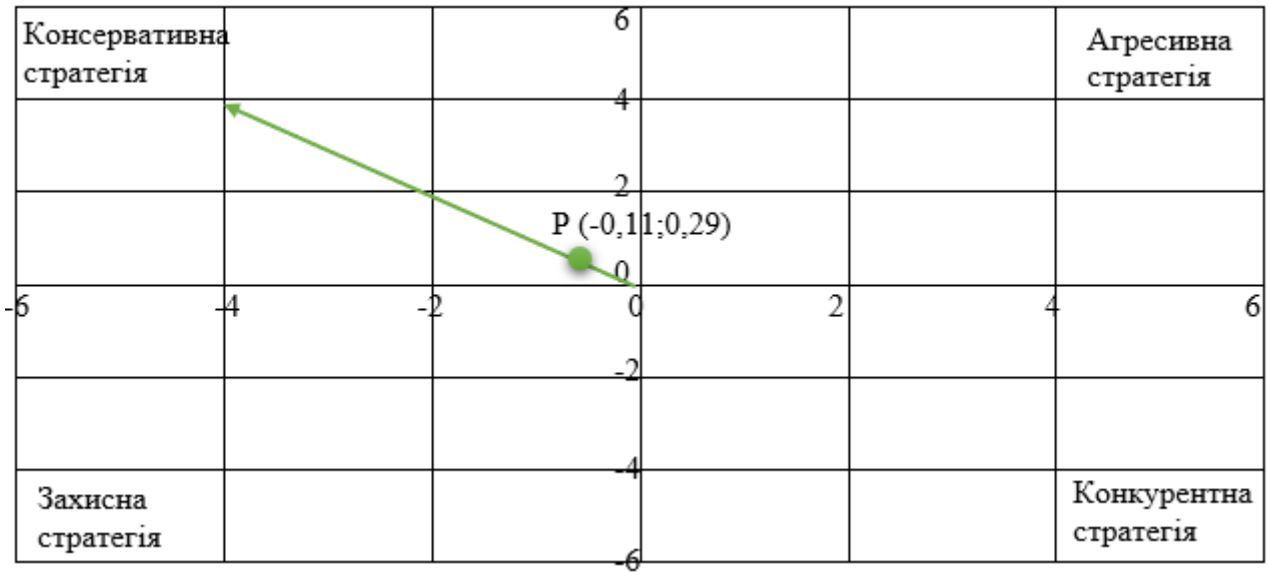

Рисунок 2.8 – Графік SPACE-аналізу ПАТ «Харківський плитковий завод»

Побудовано автором за даними табл. 2.6

SPACE-аналіз показує, що ПрАТ «Харківський плитковий завод» знаходиться в зоні консервативної стратегії. Компанія працює в нестабільному зовнішньому середовищі, де ключовими факторами є фінансування ресурсів та ефективність управління грошовими потоками. Позиція в консервативній зоні свідчить про те, що компанія має певні конкурентні переваги, але їй необхідно бути обережною у виборі стратегії та зосередитися на підвищенні операційної ефективності.

Проведемо SWOT-аналіз для визначення сильних, слабких сторін, можливостей та загроз які впливають на діяльність ПрАТ «Харківський плитковий завод» (табл. 2.7).

Таблиця 2.7 – SWOT-аналіз ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Найменування	Детальний опис
1	*2*
Сильні сторони	
1. Висока якість обслуговування	Реалізується завдяки навчанню персоналу та розвитку роздрібної мережі у форматі салонів, де, окрім представлення наочних зразків продукції, одразу реалізують безплатний дизайн-проект кімнат для клієнтів.
2. Найсучасніше обладнання	Це дає змогу виробляти конкурентоспроможну до іноземних виробників продукцію, що перевищує за якістю вітчизняні аналоги.
3. Щорічне оновлення колекцій	Тобто щороку рівно половина колекцій - нова. Таким чином продукція не приїдається клієнтам і зберігається елемент новизни та сучасності дизайну.
4. Найкраще співвідношення ціна-якість	Серед вітчизняних виробників співвідношення найкраще; після проведення робіт з поліпшення рецептур якість можна порівняти з найбільшими зарубіжними виробниками, при цьому ціна набагато нижча.
5. Широкий асортимент продукції	Підприємство виробляє плитку для підлоги, для внутрішнього і зовнішнього облицювання стін
Слабкі сторони	
1. Надлишок непопулярної продукції і брак популярної.	Найчастіше підприємство поставляє ту продукцію, яка перебуває на складі, а не ту, яку замовляли і яка потрібна конкретному клієнту. Велика частина продукції з хорошим затребуваним дизайном відправляється на експорт.
2. Проблеми з дотриманням термінів поставок.	Підприємство досить часто затримує постачання продукції внутрішнім посередникам
3. Недостатність реклами, і, як наслідок, слабке просування продукції	Навіть незважаючи на те, що продукція ПрАТ «Харківський плитковий завод» посідає лідируючі позиції серед вітчизняних виробників, маркетингові комунікації зі споживачами розвинені недостатньо добре.
Можливості	
1. Технологічного прориву в галузі не передбачається.	Це дає змогу заощадити кошти на модернізації виробництва і спрямувати їх на інші цілі.
2. Можливість задіяти соціальні мережі для маркетингових активностей	Через повномасштабну військову агресію росії проти України, зараз буде як ніколи доречно зробити наголос на соціальні мережі та інтернет-маркетинг.
3. Оптимізація бізнес-процесів	Оскільки логістика зараз одна з найбільших проблем на підприємстві, оптимізація цих процесів, поліпшення їх зможе призвести до скорочення витрат, що своєю чергою, призведе до зростання прибутку.
Загрози	
1.Немалий ступінь зносу обладнання, спеціалізованої техніки	Оскільки це обладнання дуже дороге, то підприємство зазнає великих збитків при його заміні.
2. Проблема бюрократизації.	Проблема гостра, впливає на всі показники діяльності підприємства, тому що уповільнює прийняття важливих управлінських рішень,

Продовження табл. 2.7

1	*2*
	знижуючи швидкість реакції на ринкові зміни. Це відкриває можливості для невеликих конкурентів з нарощування власної частки ринку.
3. Економічна криза, що настала	Всеосяжна подія, яка спричинить собою падіння всіх показників підприємства в зв'язку з різким падінням попиту, зростанням цін, високою інфляцією і високими ставками рефінансування.
4. Нові конкуренти на внутрішньому ринку	Підприємство стабільно посідає лідируючі позиції, але вихід на ринок України дедалі більшої кількості конкурентів потенційно може знизити частку ринку підприємства, а то й зовсім зрушити з п'єдесталу.
5. Зниження попиту на зовнішніх ринках.	Попит знижується через високу конкуренцію та відсутність маркетингової підтримки продукції. Знижується попит - падають продажі - падає виручка.
6. Постійне зростання цін на сировину	Залежність від експорту сировини і постійне зростання на неї ціни не обіцяють нічого хорошого в довгостроковій перспективі. Це природним чином призводить до зростання собівартості продукції, що знижує попит на неї.
7. Залежність від постачальника (терміни поставки, асортимент тощо)	Позначається на якості продукції та прийнятих рішеннях на всіх рівнях підприємства. Якщо проблему не вирішувати - у майбутньому наслідки будуть ще серйознішими.
8. Упередження до української продукції.	Люди вважають за краще переплатити за іноземний бренд, приймаючи його за більш якісний, ніж продукція ПрАТ «Харківський плитковий завод». Основна причина програшу дорогим іспанським та італійським брендам.

Власна розробка автора

Наразі підприємство усвідомлює свої сильні сторони й активно їх використовує. Найсерйознішою загрозою є постійне зростання цін на сировину.

Таким чином, ПрАТ «Харківський плитковий завод» зосередитися на стабілізації фінансових потоків, підвищенні ефективності виробництва та пошуку стратегічних партнерів. Реалізація цих заходів дозволить компанії ефективно працювати в мінливому середовищі та зміцнити свої конкурентні позиції на ринку в довгостроковій перспективі.

2.3 Оцінка економічної стійкості підприємства в умовах військово-політичної нестабільності

Для того, щоб більш детально представити стан економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» в умовах військово-політичної нестабільності, необхідно розрахувати динаміку зміни показників окремих складових загального індикатора.

Для розрахунку показників складових економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» використовувались формули, визначені у розділі 1 табл. 1.6.

Виробничо-технічна стійкість. Для оцінки виробничо-технічної стійкості було розглянуто ряд наступних показників: коефіцієнт фондовіддачі, Коефіцієнт рентабельності виробництва, коефіцієнт інтенсивного використання виробничого обладнання, коефіцієнт оновлення основних фондів, коефіцієнт вибуття основних фондів, коефіцієнт зносу основних фондів.

Отримані значенні згруповані до табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Показники виробничо-технічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2024-2023
коефіцієнт фондовіддачі ($К_{фонд}$)	1,00	1,82	1,74	0,82	-0,08
Коефіцієнт рентабельності виробництва ($К_{рвир}$)	0,08	0,24	0,11	0,15	-0,12
коефіцієнт інтенсивного використання виробничого обладнання ($К_{івво}$)	0,71	0,76	0,82	0,05	0,06
коефіцієнт оновлення основних фондів ($К_{он}$)	0,08	0,15	0,16	0,07	0,01
коефіцієнт вибуття основних фондів ($К_{виб}$)	0,01	0,01	0,03	0,00	0,02
коефіцієнт зносу основних фондів ($К_{зн}$)	0,44	0,51	0,58	0,07	0,07
Інтегральний показник виробничо-технічної стійкості ($ВТс$)	0,160	0,244	0,270	0,085	0,025

Власні розрахунки автора

Графічно динаміка зміни коефіцієнтів відображена на рис. 2.9.

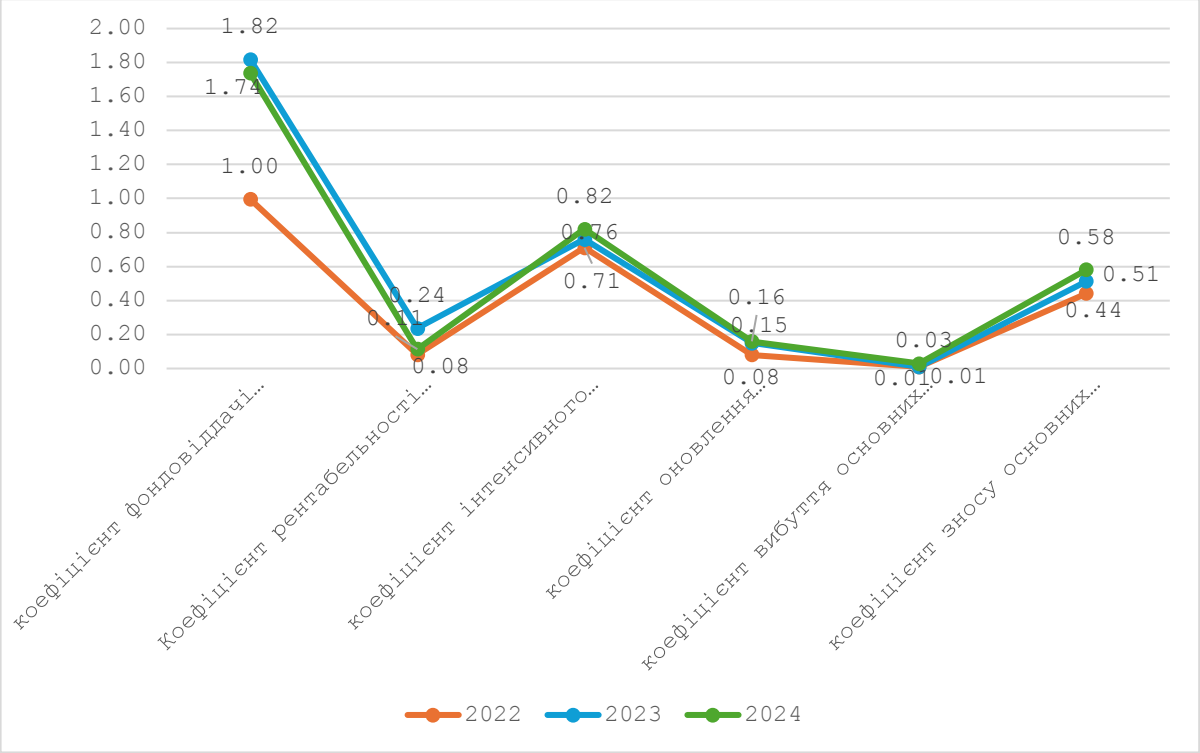

Рисунок 2.9 – Динаміка зміни коефіцієнтів виробничо-технічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 роки

Побудовано автором за даними табл. 2.8

З проведених вище розрахунків ми бачимо, що коефіцієнт фондовіддачі має тенденцію до зростання. Так, даний коефіцієнт зріс з 1 у 2022 році до 1,74 у 2024 році. Коефіцієнт рентабельності виробництва зріс на 0,15 п. у 2023 році проти 2022 року, а в 2024 році знизився на 0,12 п. проти 2023 року. Коефіцієнт оновлення та вибуття мають зростаючу тенденцію за аналізовані роки. Проте коефіцієнт оновлення перевищує коефіцієнт вибуття майже втричі, що є позитивним для підприємства. Інтегральний показник виробничо-технічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» зростає за аналізовані роки з 0,160 у 2022 році до 0,270 у 2024 році.

Фінансова стійкість. Для оцінки фінансової стійкості було розглянуто ряд наступних показників: коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт оборотності активів, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, коефіцієнт фінансової стійкості, Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів.

Отримані значенні згруповані до табл. 2.9.

Таблиця 2.9 – Показники фінансової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2024-2023
коефіцієнт поточної ліквідності ($К_{пл}$)	1,17	1,46	1,58	0,29	0,12
коефіцієнт абсолютної ліквідності ($К_{абсл}$)	0,05	0,03	0,01	-0,02	-0,02
коефіцієнт оборотності активів ($К_{оа}$)	0,45	0,69	0,56	0,24	-0,13
коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості ($К_{одз}$)	1,06	1,53	1,22	0,47	-0,31
коефіцієнт фінансової стійкості ($К_{фс}$)	0,55	0,60	0,60	0,05	0,00
Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів ($К_{спвк}$)	0,93	0,83	0,79	-0,10	-0,04
Інтегральний показник фінансової стійкості ($Фс$)	0,481	0,513	0,381	0,032	-0,132

Власні розрахунки автора

Графічно динаміка зміни коефіцієнтів відображена на рис. 2.10.

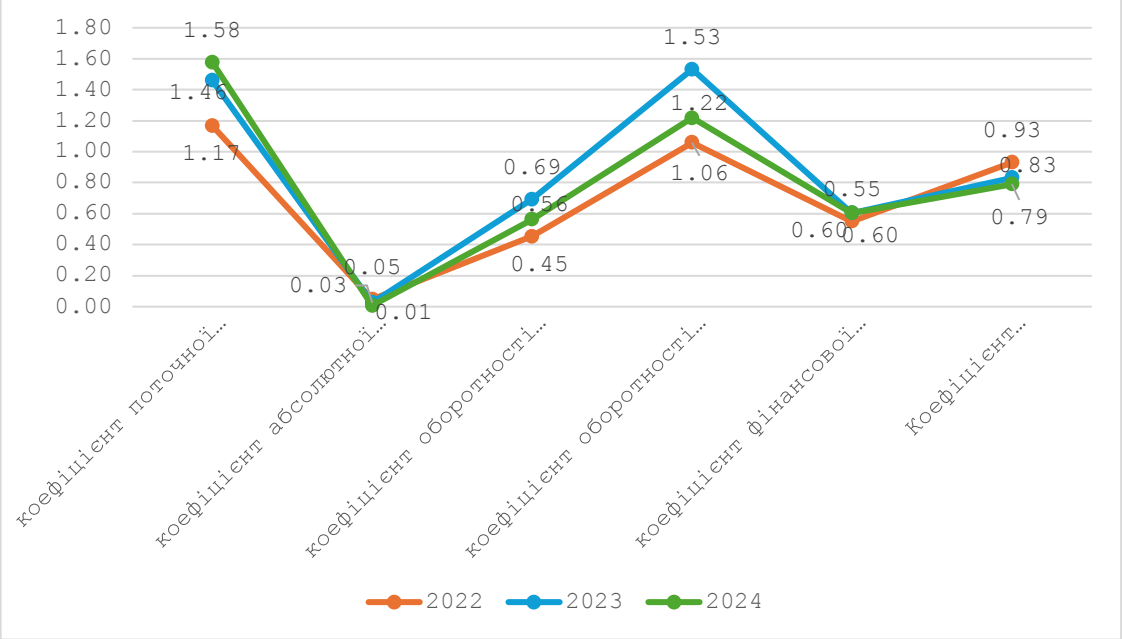

Рисунок 2.10 – Динаміка зміни коефіцієнтів фінансової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 роки

Побудовано автором за даними табл. 2.9

З проведених вище розрахунків ми бачимо, що коефіцієнт поточної ліквідності має тенденцію до зростання. Так, даний коефіцієнт зріс з 1,17 у 2022

році до 1,58 у 2024 році. Коефіцієнт абсолютної ліквідності знизився з 0,05 до 0,01 за аналізовані роки. Коефіцієнт оборотності активів зріс на 0,24 п. у 2023 році проти 2022 року, а в 2024 році знизився на 0,13 п. проти 2023 року. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості має аналогічну тенденцію, що і коефіцієнт оборотності активів. Коефіцієнт фінансової стійкості зріс на 0,05 п. у 2023 році проти 2022 року. У 2023-2024 році даний коефіцієнт знаходився на рівні 0,6 п. Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів демонструє тенденцію до зниження. Так, він знизився з 0,93 п у 2022 році до 0,79 п. у 2024 році, що означає меншу залежність підприємства від позик (кредитів). Інтегральний показник фінансової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» зростає у 2023 році проти 2022 року на 0,032 п, а в 2024 році проти 2023 року знижується на 0,132 п, що є негативним для підприємства.

Соціальна стійкість. Для оцінки соціальної стійкості було розглянуто ряд наступних показників: коефіцієнт плинності кадрів, коефіцієнт стабільності кадрів, коефіцієнт відношення середньої заробітної плати на підприємстві до середньої по галузі, коефіцієнт частоти виробничого травматизму.

Отримані значенні згруповані до табл. 2.10.

Таблиця 2.10 – Показники соціальної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2024-2023
коефіцієнт плинності кадрів ($К_{плин}$)	2,83	0,05	0,05	-2,78	0,00
коефіцієнт стабільності кадрів ($К_{ст}$)	1,00	0,71	0,83	-0,29	0,12
коефіцієнт відношення середньої заробітної плати на підприємстві до середньої по галузі ($К_{сзп}$)	1,24	1,23	0,97	-0,01	-0,26
коефіцієнт частоти виробничого травматизму ($К_{чвт}$)	2,82	1,96	1,96	-0,86	0,00
Інтегральний показник соціальної стійкості ($Сс$)	1,775	0,537	0,532	-1,237	-0,005

Власні розрахунки автора

Графічно динаміка зміни коефіцієнтів відображена на рис. 2.11.

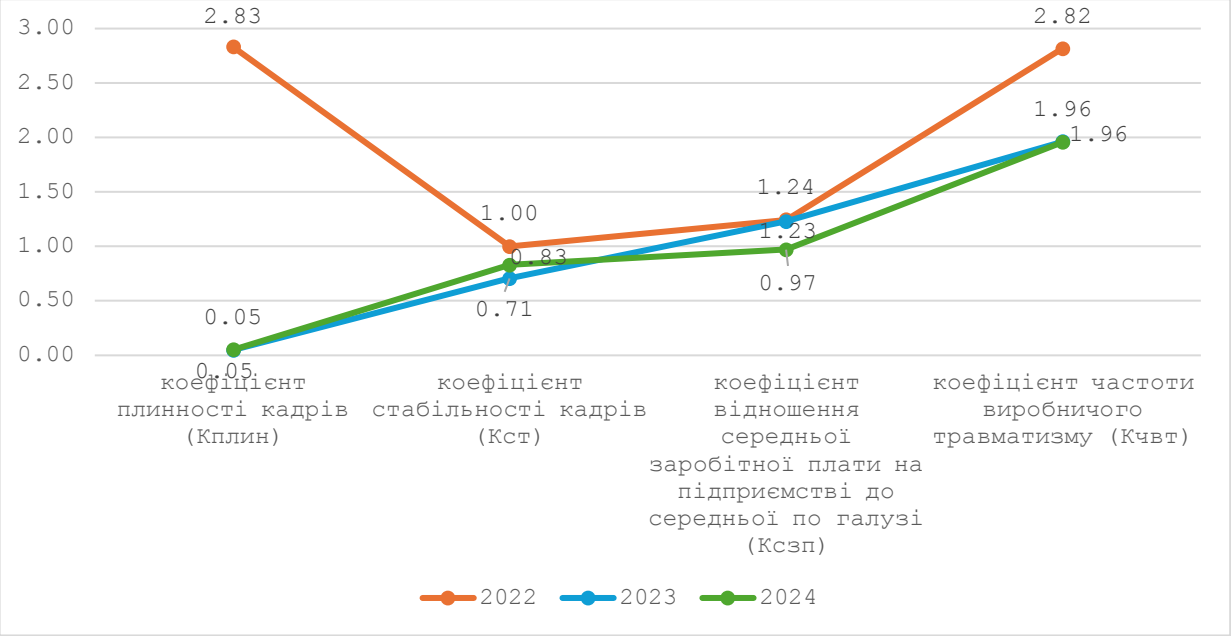

Рисунок 2.11 – Динаміка зміни коефіцієнтів соціальної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 роки

Побудовано автором за даними табл. 2.10

З проведених вище розрахунків ми бачимо, що коефіцієнт плинності кадрів має тенденцію до зниження. Найбільше значення показника спостерігається у 2022 році (2,83), це пов'язано з повномасштабною військової агресією росії проти України, де більша частина населення вимушена була евакуйовуватись із зон бойових дій, у т. ч. з м. Харкова, яке постійно перебуває під обстрілами. Протягом 2023-2024 років показник знаходиться на рівні 0,05. Коефіцієнт стабільності кадрів знизився на 0,29 п. у 2023 році проти 2022 року, а в 2024 році зріс на 0,12 п. проти 2023 року. Коефіцієнт відношення середньої заробітної плати на підприємстві до середньої по галузі має знижуючу тенденцію. Так, його значення знизилось з 1,24 у 2022 році до 0,97 у 2024 році. Коефіцієнт частоти виробничого травматизму має тенденцію до зниження, та у 2023-2024 роках був на рівні 1,96 п. Інтегральний показник соціальної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» знижується за аналізовані роки з 1,775 у 2022 році до 0,532 у 2024 році.

Маркетингова стійкість. Для оцінки маркетингової стійкості було розглянуто ряд наступних показників: частка ринку, темп зміни обсягів реалізації.

Отримані значенні згруповані до табл. 2.11.

Таблиця 2.11 – Показники маркетингової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2024-2023
частка ринку ($Ч_р$)	12,70	13,40	13,80	0,70	0,40
темп зміни обсягів реалізації ($Т_{зм}$)	53,76	159,71	82,53	105,95	-77,17
Інтегральний показник маркетингової стійкості ($Мс$)	0,2613	0,4626	0,3375	0,2013	-0,1251

Власні розрахунки автора

Графічно динаміка зміни коефіцієнтів відображена на рис. 2.12.

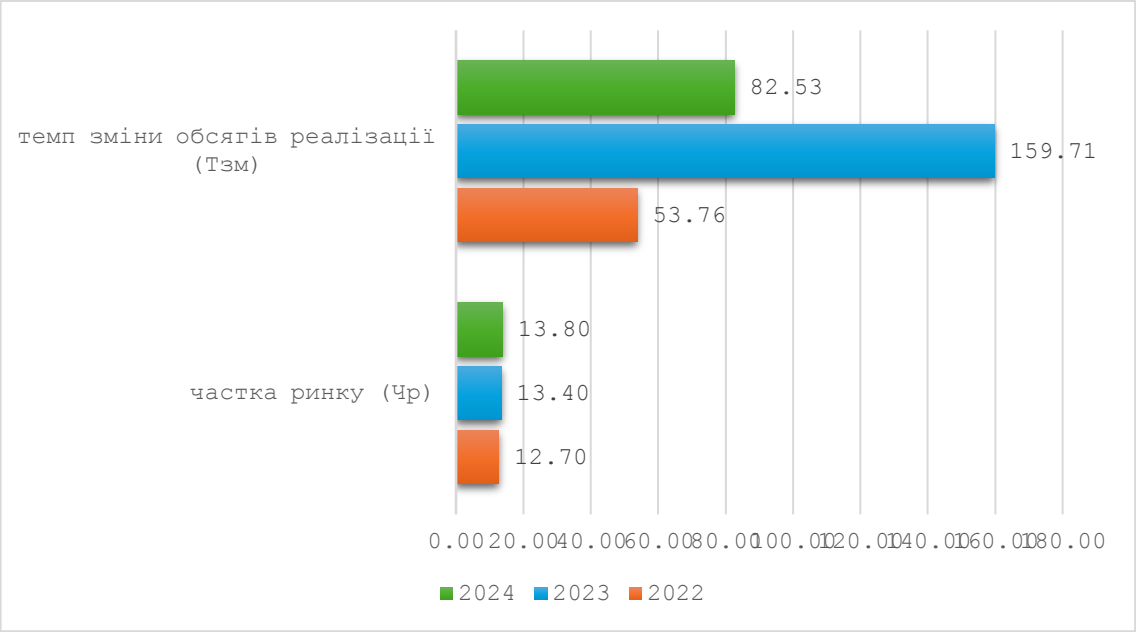

Рисунок 2.12 – Динаміка зміни коефіцієнтів маркетингової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 роки

Побудовано автором за даними табл. 2.11

Частка ринку ПрАТ «Харківський плитковий завод» має зростаючу тенденцію. Так, вона зросла з 12,7% у 2022 році до 13,8% у 2024 році, що є позитивним для підприємства. Темп зміни обсягів реалізації продукції заводу у 2023 році зріс до 159,71% з 53,76% у 2022 році, проте у 2024 році знизився до 82,53%, що є негативним. Інтегральний показник маркетингової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» зріс на 0,2013 п. у 2023 році проти 2022 року, але у 2024 році знизився на 0,1251 п. проти 2023 року.

Екологічна стійкість. Для оцінки екологічної стійкості було розглянуто ряд наступних показників: коефіцієнт забруднення довкілля, коефіцієнт (ефективності) природоохоронних заходів, коефіцієнт природоємності, коефіцієнт повноти використання матеріальних ресурсів, коефіцієнт повноти використання енергетичних ресурсів, коефіцієнт відходоємності виробництва.

Отримані значенні згруповані до табл. 2.12.

Таблиця 2.12 – Показники екологічна стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2024-2023
коефіцієнт забруднення довкілля ($К_{заб}$)	1,03	1,08	1,05	0,05	-0,03
коефіцієнт (ефективності) природоохоронних заходів ($К_{пз}$)	0,22	0,34	0,31	0,12	-0,03
коефіцієнт природоємності ($К_{пр}$)	0,32	0,39	0,35	0,07	-0,04
коефіцієнт повноти використання матеріальних ресурсів ($К_{пвмр}$)	0,72	0,82	0,84	0,10	0,02
коефіцієнт повноти використання енергетичних ресурсів ($К_{пвер}$)	0,68	0,72	0,74	0,04	0,02
коефіцієнт відходоємності виробництва ($К_{вв}$)	0,188	0,291	0,266	0,103	-0,025
Інтегральний показник екологічної стійкості ($Ес$)	0,427	0,533	0,509	0,106	-0,024

Власні розрахунки автора

Графічно динаміка зміни коефіцієнтів відображена на рис. 2.13.

З проведених вище розрахунків ми бачимо, що коефіцієнт забруднення довкілля зріс на 0,05 п у 2023 році проти 2022 року, а в 2024 році проти 2023 року знизився на 0,03, що є дуже добрим для підприємства. Коефіцієнт (ефективності) природоохоронних заходів та коефіцієнт природоємності мають аналогічну ситуацію, що і показник забруднення довкілля. Коефіцієнт повноти використання матеріальних ресурсів зріс з 0,72 у 2022 році до 0,84 у 2024 році. Коефіцієнт повноти використання енергетичних ресурсів також зріс з 0,68 у 2022 році до 0,74 у 2024 році. Інтегральний показник екологічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» зростає за аналізовані роки з 0,1884 у 2022 році до 0,2661 у 2024 році.

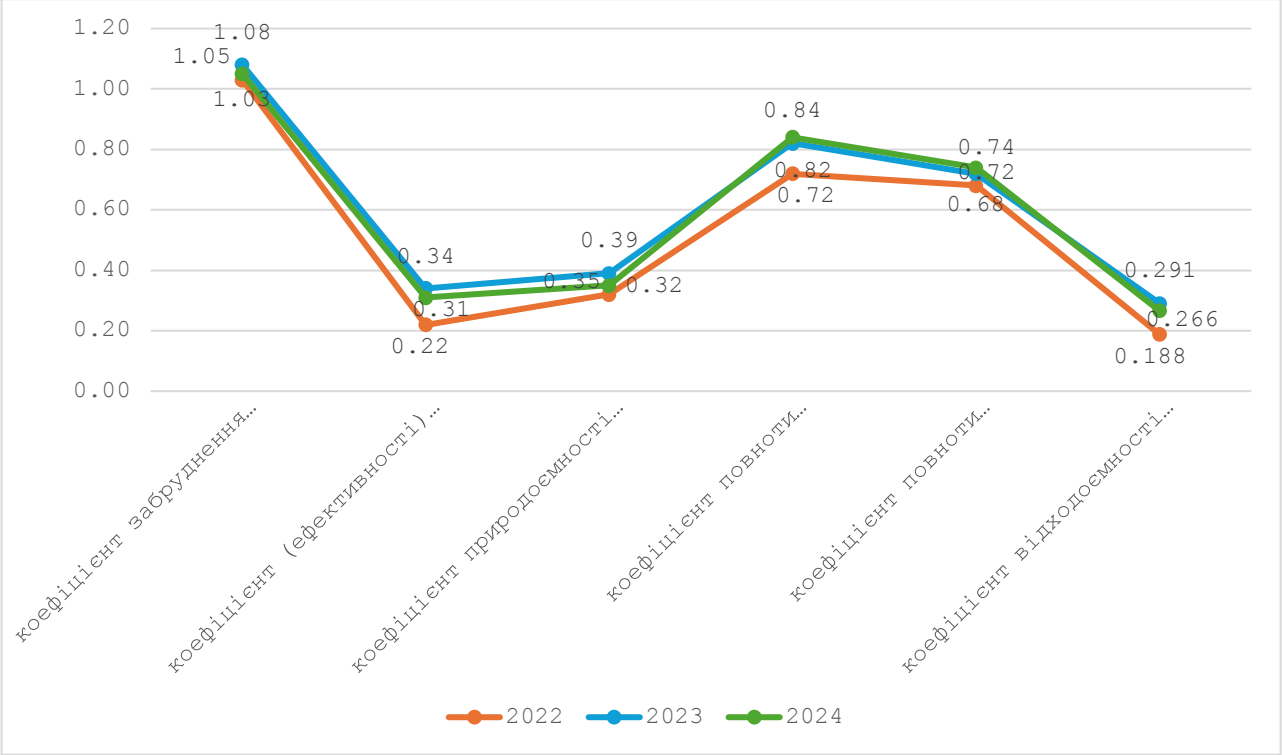

Рисунок 2.13 – Динаміка зміни коефіцієнтів екологічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 роки

Побудовано автором за даними табл. 2.12

Проведемо оцінку інтегрального показника економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» за аналізовані 2022-2024 роки. Результати розрахунків подані у табл. 2.13.

Таблиця 2.13 – Інтегральний показник оцінки економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-	
				2023-2022	2024-2023
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Інтегральний показник виробничо-технічної стійкості (*ВТс*)	0,160	0,244	0,270	0,085	0,025
Інтегральний показник фінансової стійкості (*Фс*)	0,481	0,513	0,381	0,032	-0,132
Інтегральний показник соціальної стійкості (*Сс*)	1,775	0,537	0,532	-1,237	-0,005
Інтегральний показник маркетингової стійкості (*Мс*)	0,2613	0,4626	0,3375	0,2013	-0,1251

Продовження табл. 2.13

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Інтегральний показник екологічної стійкості (*Ес*)	0,427	0,533	0,509	0,106	-0,024
Інтегральний показник оцінки економічної стійкості підприємства (*Кес*)	0,433	0,441	0,393	0,008	-0,047

Власні розрахунки автора

Графічно динаміка зміни відображена на рис. 2.14.

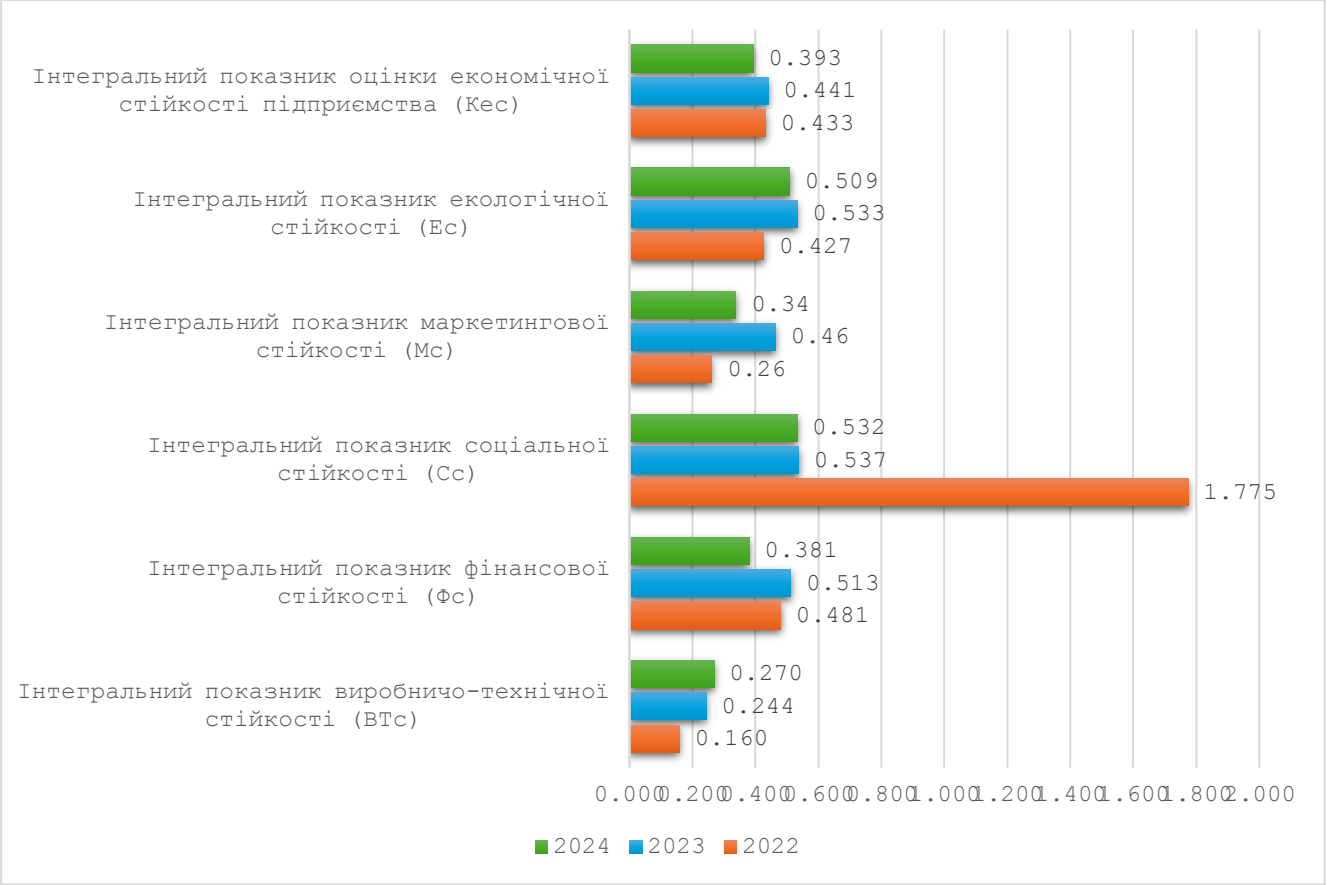

Рисунок 2.14 – Динаміка зміни інтегральних показників оцінки економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022-2024 роки

Побудовано автором за даними табл. 2.13

Для інтерпретації отриманих значень інтегрального показника економічної стійкості підприємства галузі виробництва керамічних плиток і плит, необхідно визначити межі областей стійкості [23-24, 26]:

– 0 < Кес < 0,3 - нестійкий розвиток, кризовий стан;

– 0,3 < Кес < 0,5 - розвиток з ознаками нестійкості;
– 0,5 < Кес < 0,75 - розвиток, близький до стійкого;
– 0,75 < Кес < 0,9 - сталий розвиток;
– 0,9 < Кес - високий рівень стійкості.

Для візуалізації отриманих результатів дослідження побудуємо карту оцінки показників стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022 – 2024 рр. (табл. 2.14).

Таблиця 2.14 – Карта оцінювання елементів економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» за 2022 – 2024 рр.

Рівень стійкого розвитку підприємства	Виробничо-технічна стійкість			Фінансова стійкість			Соціальна стійкість			Маркетингова стійкість			Екологічна стійкість		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Абсолютний (0,9-1)															
Високий (0,8-0,9)															
Нормальний (0,7-0,8)															
Середній (0,6-0,7)															
Слабкий (0,5-0,6)															
Нестійкий (0,4-0,5)															
Критичний (0,3-0,4)															
Кризовий (0-0,3)															

Власна розробка автора

Отже, з проведених розрахунків ми бачимо, що інтегральний показник оцінки економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» має знижуючу тенденцію. Так, його значення знизилось з 0,433 у 2022 році до 0,393 у 2024 році, що є негативним для підприємства, оскільки завод має нестійкий розвиток.

Ваговий коефіцієнт виробничо-технічної стійкості та фінансової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» має найменший рівень стійкого розвитку,

що вказує на існуючі проблеми у діяльності підприємства протягом 2022 – 2024 рр. Фінансова стійкість підприємства за цей період має тенденцію до зменшення, що вказує на вплив факторів зовнішнього середовища на фінансову сферу управління на підприємстві ПрАТ «Харківський плитковий завод». Екологічна стійкість має позитивну тенденцію до зростання за 2022 – 2024 рр. і знаходиться на нормальному рівні стійкого розвитку підприємства в екологічній сфері. Маркетингова стійкість ПрАТ «Харківський плитковий завод» у 2022 р. найбільш негативно впливає на рівень загальної стійкості, протягом досліджуваного періоду показник приймає найнижчий рівень стійкості за маркетинговою підсистемою.

Отже, основні проблеми заводу зосереджені у фінансовій та маркетинговій стійкості, де спостерігається знижуюча тенденція, яка знижує загальний рівень економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» та підприємство знаходиться на нестійкому рівні розвитку.

Ключові рекомендації для подальшого розвитку:

1. Підвищення ефективності виробництва - інвестиції в нові технології та оптимізація витрат дозволять компанії залишатися конкурентоспроможною.

2. Зміцнення фінансових потоків - посилення фінансової стійкості шляхом залучення додаткових інвестицій або кредитів.

3. Створення стратегічних партнерств - це сприятиме зміцненню ринкових позицій та підвищенню гнучкості реагування на зовнішні виклики.

4. Управління ризиками - враховуючи волатильність зовнішнього середовища, компанія має активніше прагнути до диверсифікації ринків збуту та зниження залежності від окремих регіонів.

Висновки до розділу 2

ПрАТ «Харківський плитковий завод» - Одне з найбільших українських підприємств, що займаються виробництвом керамічної плитки.

ПрАТ «Харківський плитковий завод» на протязі 2022 – 2024 років мало валовий прибуток та значні суми інших операційних доходів. Відбувалось

зниження інших операційних витрат у 2024 році. За 2022 – 2024 роки зросли суми збутових витрат, адміністративних витрат. Операційна діяльність підприємства була прибутковою.

ПрАТ «Харківський плитковий завод» управління економічною стійкістю здійснюється як частина загальної системи управління. В рамках управління фінансовою стійкістю товариства реалізуються функції планування (складання фінансових планів), аналізу та контролю (в рамках аудиту фінансової звітності).

ПрАТ «Харківський плитковий завод» відіграє важливу роль у фазі зростання та промислового розвитку. Це свідчить про те, що компанія має солідну конкурентну перевагу на внутрішньому ринку та потенціал для виходу на зовнішні ринки, зокрема шляхом інвестування в екологічні технології та модернізацію виробництва.

ПрАТ «Харківський плитковий завод» знаходиться в зоні консервативної стратегії. Компанія працює в нестабільному зовнішньому середовищі, де ключовими факторами є фінансування ресурсів та ефективність управління грошовими потоками. Позиція в консервативній зоні свідчить про те, що компанія має певні конкурентні переваги, але їй необхідно бути обережною у виборі стратегії та зосередитися на підвищенні операційної ефективності.

Наразі підприємство усвідомлює свої сильні сторони й активно їх використовує. Найсерйознішою загрозою є постійне зростання цін на сировину.

Інтегральний показник оцінки економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» має знижуючу тенденцію. Так, його значення знизилось з 0,433 у 2022 році до 0,393 у 2024 році, що є негативним для підприємства, оскільки завод має нестійкий розвиток.

Основні проблеми заводу зосереджені у фінансовій та маркетинговій стійкості, де спостерігається знижуюча тенденція, яка знижує загальний рівень економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» та підприємство знаходиться на нестійкому рівні розвитку.

3 НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПрАТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПЛИТКОВИЙ ЗАВОД»

3.1 Рекомендації щодо покращення економічної стійкості підприємства в умовах військово-політичної нестабільності

Аналіз стану ПрАТ «Харківський плитковий завод» показав, що економічна стійкість підприємства має тенденцію до зниження. Перша проблема пов'язана з спадаючою динамікою прибутку підприємства у 2024 році. Другою причиною неефективна маркетингова діяльність компанії.

Тому пропонуємо два заходи для покращення економічної стійкості фірми:

1. Підвищення ефективності управління прибутком ПрАТ «Харківський плитковий завод».

2. Підвищення ефективності управління маркетинговою діяльністю для ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Розглянемо кожен захід більш детально.

Захід 1. Підвищення ефективності управління прибутком ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Головним джерелом приросту власного капіталу фірми є чистий прибуток. За даними 2024 року прибуток ПрАТ «Харківський плитковий завод» знизився та становить 82899 тис. грн. У таких умовах нормального фінансового становища можна домогтися, тільки змінивши результативність діяльності підприємства. Крім того, збільшити власний капітал організації можливо в результаті наступних операцій [40]:

– переоцінка основних засобів у бік збільшення їх балансової (залишкової) вартості;

– збільшення статутного капіталу;

– внесок засновників у майно товариства (без зміни статутного капіталу). Цей варіант не передбачає повернення вкладених коштів, на відміну від кредиту або позики.

Також для збільшення прибутку необхідно:

- збільшити обсяг реалізації та виручки від реалізації;

- знизити витрати ПАТ «Харківський плитковий завод».

Розглянемо найактуальніші шляхи збільшення прибутку.

1. Збільшення рівня цін за незмінної витратної частини. У цьому випадку можна піти кількома шляхами. По-перше, збільшити ціну на продукцію. По-друге, збільшити обсяг продажів.

Ціна за 1 $м^2$ готової продукції в ПрАТ «Харківський плитковий завод» становить у середньому 500 грн.

Згідно з думками експертів (керівника фінансово-економічного відділу та економіста фінансово-економічного відділу), у середньому ринкова ціна становить 800 грн. за $м^2$.

Збільшення ціни призведе до збільшення прибутку. При збільшенні ціни до 650 грн (приріст на 30%) за інших рівних умов допоможе підвищити прогнозне значення прибутку від реалізації до 107769 тис. грн. Абсолютне відхилення становитиме 24870 тис. грн.

Збільшення ціни не призведе до втрати клієнтів через приналежність до холдингу і затвердженого процесу збуту. Однак ця пропозиція ефективна тільки для досліджуваного підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод».

2. Зменшення витратної частини за незмінного значення прибутку. Зниження собівартості товару за рахунок зменшення всіх витрат. Відмова від ручної праці та введення нових технологій, удосконалення виробництва - способи зменшення сумарних витрат. Щоб знизити витрати, необхідно ретельно дослідити виробничий процес [40].

Необхідно пам'ятати, що за зниженням витрат, якість товару не має змінитися.

Для досліджуваного підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод» необхідно зменшити транспортні витрати. У 2024 році транспортні витрати склали 136970 тис. грн. Для оптимізації необхідно перерозподіл обсягів у кожному перевезенні. Необхідне проведення логістичного аналізу в кількостях і обсягах перевезень.

Транспортні витрати можна знизити шляхом застосування математичної моделі та шляхів оптимізації:

– підвищення ефективності використання вантажопідйомності та об'єму транспортного засобу. Методи: комбіноване використання різних піддонів (європейські піддони, американські піддони, фінські піддони, піддони для довгомірних вантажів, спеціальні піддони для певних видів товарів, таких як лакофарбові матеріали). Розробка стандартів пакування товарів на складах. Створення та використання стандартизованих систем завантаження транспортних засобів за типами вантажів;

– зниження собівартості продукції в результаті зниження відносних витрат на доставку та нижчої ціни за $м^2$;

– замовлення товарів з фіксованим попитом партіями (контейнери, навантажувальні майданчики). Доставка товарів зчепленими транспортними засобами. Недоліком є збільшення часу ротації запасів;

– проведення електронних торгів та аукціонів. Ефект - можливість встановлення середньоринкової ціни на перевезення;

– зменшення доставки товарів дрібними партіями;

– фіксовані ціни на перевезення вантажів незалежно від ваги, часто мінімальна ціна, яка забезпечує контрагенту гарантований місячний, квартальний або річний обсяг перевезень;

– додаткові договори з транспортними компаніями щодо пакування та укладання вантажів на транспортні засоби, часу, необхідного для підготовки транспортного засобу до завантаження та розвантаження і, таким чином, усунення нестач під час перевезення, пунктуальності та якості обслуговування;

– розробка та впровадження електронних форм замовлення транспортних засобів;

– використання транспортних засобів з більшою вантажопідйомністю, що знижує вартість доставки 1 кг товару;

– автоматизація процесів завантаження і розвантаження, що скорочує час, необхідний для завантаження і розвантаження товарів.

Моделювання математичне включає етапи:

– оцінка загальних обсягів прибуття і відправлення з кожного району міста;

– розщеплення за способами пересувань, такими як піші пересування, пересування з використанням громадського транспорту, пересування на особистому автомобілі тощо;

– визначення матриць кореспонденцій, що визначають обсяг пересувань між кожною парою розрахункових районів міста;

– розподіл кореспонденцій транспортною мережею, тобто визначення всіх шляхів, які обирають учасники руху, і визначення кількості переїздів кожним шляхом.

Цей захід дасть змогу скоротити витрати до 116970 тис. грн. Абсолютне відхилення становитиме 20 тис. грн.

3. Зменшення собівартості зі збільшенням цін. Цей спосіб можливий в умовах масового виробництва. Зростання обсягу виробництва є основним принципом збільшення прибутку. Керівнику слід правильно визначити цілі та стратегію підприємства. В іншому випадку можна зазнати величезних збитків [40].

Під час оптимізації виробництва необхідно скоротити витрати на управлінські кадри. Скоротити дану статтю можна при детальному розгляді преміальної частини управлінського персоналу, яку можна скоротити на 10%, що призведе до скорочення витрат на 7090 тис. грн.

Щоб привернути увагу нових покупців, слід створити додаткові властивості, новий сервіс, підвищити якість обслуговування або товарів. Виробництво продукції, умови, якість має набагато відрізнятися від конкурентів і приваблювати покупців. Слід проводити якісь акції, дні знижок, заохочення постійних клієнтів тощо.

Багато підприємств мають своїх постійних клієнтів. Грамотний керівник робитиме все, щоб утримати старих і залучити нових (поки ще «потенційних»)

покупців. Постійний клієнт давно працює з даним «продавцем», знає його умови, ціну, але в будь-який момент може з'явитися альтернатива з більш вигідними умовами. Необхідно влаштовувати акції, бонусні системи, розіграші подарунків (при придбанні продукції на певну суму, ви отримуєте заохочувальний подарунок за «Вірність»).

Чимало важливу роль відіграє персонал підприємства, який вміє зацікавити клієнта, все докладно розповісти про умови роботи з даною організацією і запропонувати певну систему співпраці. Персоналу необхідно залучати клієнтів комунікабельністю. Багато підприємств виграють за рахунок уміння «умовити» купити ту чи іншу продукцію, за даною ціною, за даними умовами.

Велика кількість організацій для збільшення прибутку використовують грошові кошти інвесторів.

«Вливання» грошей дуже вигідне, тому що на свої власні кошти дуже складно збільшити масштаби виробництва. Кожному підприємству необхідно вдосконалити свої технології, обладнання. З плином часу ціни, витрати і т.д. - все зростає. За рахунок надходження в обіг додаткових коштів, підприємство себе «оновлює» і тим самим починає отримувати надалі більший прибуток.

Захід 2. Підвищення ефективності управління маркетинговою діяльністю

На сьогоднішній день ПрАТ «Харківський плитковий завод», як і більшість вітчизняних підприємств у галузі, реалізують пасивну модель поведінки на ринку, розміщуючи оголошення про свою діяльність або в каталогах, або на дошках оголошень. Це зумовлює вкрай низьке охоплення цільових споживачів організації. Розв'язання цих завдань можна домогтися шляхом стратегічного планування і вироблення чітко поставлених цілей, у тому числі - шляхом розроблення дерева цілей [33].

На рис. 3.1 представлено проєкт стратегічної мети і підцілей розвитку та підвищення ефективності управління маркетинговою діяльністю для ПрАТ «Харківський плитковий завод» з урахуванням необхідності вирішення поставлених завдань розвитку підприємства.

Рисунок 3.1 – Проект цілей розвитку маркетингу для ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Власна розробка автора

Як видно з рис. 3.1, стратегічна мета вдосконалення управління маркетингом для ПрАТ «Харківський плитковий завод» має бути реалізовано шляхом досягнення наступних тактичних цілей: розширення і поглиблення ринкової ніші, підвищення ефективності організації управління маркетингом, розвиток маркетингових комунікацій на підприємстві.

Розглянемо один із швидкореалізованих на ПрАТ «Харківський плитковий завод» захід - створення в інтернеті так званої «сторінки, що продає» (landing page), і її рекламування за допомогою контекстної та таргетованої реклами. Ці роботи можна передати цілком на аутсорсинг [34].

Як компанію-аутсорсера пропонується вибрати ТОВ «Компанія Омікс» - провідного вітчизняного аутсорсера, який співпрацює з десятками найбільших підприємств у регіоні.

Передача просування та обслуговування сайту на аутсорсинг обумовлена такими основними причинами:

– компанія-аутсорсер містить цілий штат вузьких спеціалістів, кожен з яких з максимальною ефективністю здатний вирішувати конкретні задачі (seo, контекстна реклама, дошки оголошень, копірайтери для написання статей та опрацювання контенту на сайті тощо) - відповідно, якість та швидкість виконуваних робіт будуть суттєво вищими, ніж якби б цим займався один чи два співробітники на самому підприємстві, які не мають належного досвіду;

– для роботи з компанією-аутсорсером знадобиться, по суті, одна контактна особа з відділу маркетингу на підприємстві (менеджер із роботи з українським ринком), тоді як підтримка сайту зусиллями підприємства потребуватиме узгодження роботи з інженером, системним адміністратором, тобто будуть створені зайві зв'язки в структурі управління;

– оскільки на сьогоднішній день на підприємстві відсутній як такий системний адміністратор і тим паче - фахівець з роботи з інтернет-просуванням, то передання управління і просування сайту на аутсорсинг дасть змогу ПрАТ «Харківський плитковий завод» забезпечити економію фонду оплати праці завдяки відсутності необхідності наймання додаткового фахівця.

На рис. 3.2 представлено схематично процес ухвалення рішення про дії у сфері адміністрування інтернет-реклами та просування, який можна застосувати на ПрАТ «Харківський плитковий завод» за умови власної організації процесу, і можливий процес у разі передання управління сайтом на аутсорсинг.

Передача на аутсорсинг адміністрування інтернет-сайту ПрАТ «Харківський плитковий завод» та здійснення заходів з просування і реклами дасть змогу організації [34]:

– прискорити процес ухвалення управлінських рішень за рахунок більш високої кваліфікації фахівців аутсорсера, накопиченого досвіду та застосування передовіших технологій, які недоступні на ПрАТ «Харківський плитковий завод»;

– знизити витрати на оплату праці та витрати, що випливають з утримання зайвого персоналу, шляхом ненарощування чисельності персоналу, що зрештою спричинить зростання ефективності використання трудових ресурсів і зниження витрат підприємства.

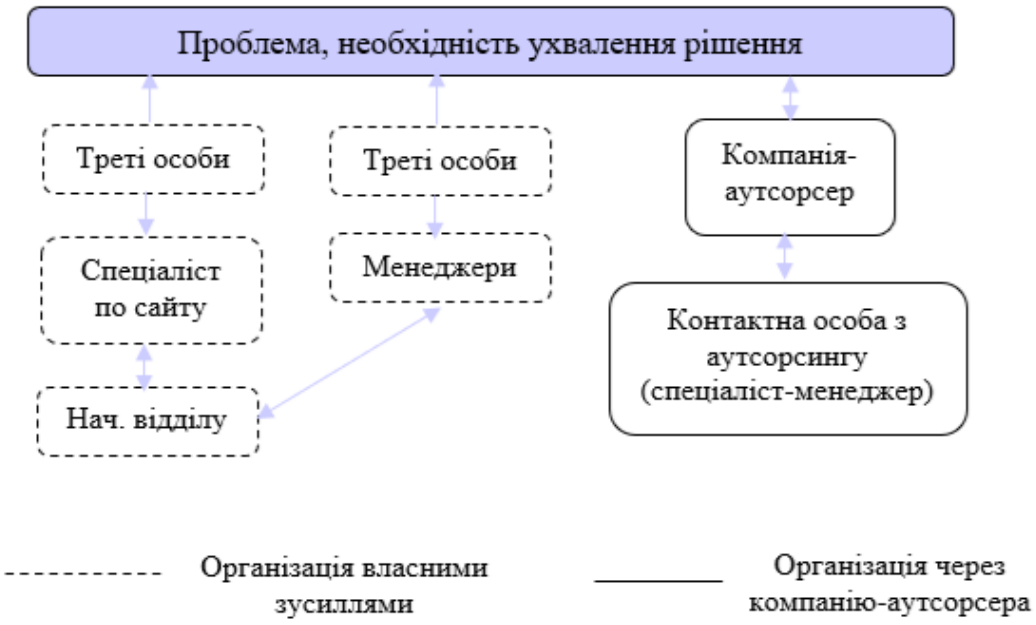

Рисунок 3.2 – Зміна процесу ухвалення рішення про адміністрування та управління сайтом у разі передання процесу на аутсорсинг

Власна розробка автора

Ще одним резервом підвищення ефективності маркетингу для ПрАТ «Харківський плитковий завод» може стати диверсифікація інструментів стимулювання збуту і збільшення продажів за рахунок освоєння нових ринків збуту. Так, ефективним альтернативним інструментом просування і розподілу вироблених продуктів і послуг, що сприяє підвищенню ефективності роботи підприємства з просування на нові ринки, може стати робота на електронних майданчиках [35]. За ознакою створення та приналежності всі існуючі на сьогоднішній день електронні торговельні майданчики можна розділити на три види, характеристика ключових відмінностей та особливостей яких представлена на рис. 3.3. Більшість із наведених на рис. 3.3 електронних торговельних майданчиків належать до сектору B2B.

У табл. 3.1 представлено пропонований набір доступних для співробітництва електронних майданчиків, використання яких можливе, як на внутрішньому ринку, так і на перспективних експортних ринках підприємства, для розвитку електронної товаропровідної мережі ПрАТ «Харківський плитковий завод» і підвищення ефективності її функціонування.

Рисунок 3.3 – Види електронних торговельних майданчиків залежно від суб'єктів управління

Власна розробка автора

Таблиця 3.1 – Система електронних торговельних майданчиків, що пропонуються для ПрАТ «Харківський плитковий завод» як інструменти розвитку електронних каналів продажів

Напрямок розвитку електронних каналів	Пропоновані до використання ЕТП
B2B	Amazon Business Tradewheel.com eWorldTrade eBay Global Sources Droppe
B2C	Використання інтернет-агрегаторів, що надають послуги з каталогізації та порівняння цін на продукцію: Rozetka.ua Prom.ua Olx.ua Bigl.ua Zakupka Епіцентр Fotos

Власна розробка автора

Як видно з наведених даних, підприємству доступні понад 5 спеціалізованих торговельних майданчиків біржового типу в секторі B2B і понад 6 майданчиків-каталогізаторів у секторі B2C.

Економічний ефект для ПрАТ «Харківський плитковий завод» від реалізації пропонованих заходів полягатиме в: підвищенні ефективності і результативності маркетингових інтернет-комунікацій за умови, що буде найнято сторонню компанію-аутсорсера, яка здатна забезпечити ефективне управління маркетингом і просуванням підприємства в інтернеті.

3.2 Обґрунтування доцільності впровадження запропонованих заходів

Розрахуємо економічний ефект для ПрАТ «Харківський плитковий завод» від реалізації запропонованих заходів та спрогнозуємо фінансові результати діяльності компанії.

Спочатку розрахуємо економічний ефект від максимізації прибутку (табл. 4.2).

Таблиця 3.2 – Розрахунок економічного ефекту максимізації прибутку ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Захід	Витрати на захід	Передбачуваний приріст виручки	Сума ефекту, тис. грн.
Підвищення ціни на 30%	0	30%	24870
Застосування математичної моделі під час транспортування	0	Скорочення витрат на 14,6%	20000
Скоротити преміальну частину управлінського персоналу	0	Скорочення витрат на 10%	7090

Власна розробка автора

Таким чином, ефект від запропонованих заходів становитиме 51,96 млн. грн.

Розрахуємо економічний ефект для ПрАТ «Харківський плитковий завод» від реалізації запропонованих маркетингових заходів.

Зокрема, залучення компанії-аутсорсера дозволить уникнути витрат на залучення до штату власного фахівця, його навчання тощо.

Так, середньорічна економія фонду заробітної плати в ПрАТ «Харківський плитковий завод» за рахунок того, що чисельність персоналу підприємства не буде збільшено, становитиме:

1 чол.*14 666,7 грн*12 міс. + (1*14 666,7*12)*22% = 214,72 тис. грн.,

де 14 666,7 - ставка заробітної плати для фахівця з інтернет-маркетингу, грн.

З урахуванням вартості послуг, що надаються ТОВ «Компанія Омікс», з IT-аутсорсингу та супроводу інтернет-сайтів, у табл. 3.3 наведено розрахунок можливого економічного ефекту для ПрАТ «Харківський плитковий завод» від передачі на аутсорсинг процесу управління просуванням інтернет-сайту підприємства.

Таблиця 3.3 – Розрахунок економічного ефекту для ПрАТ «Харківський плитковий завод» від передання на аутсорсинг процесу управління просуванням інтернет-сайту

Економія за рахунок аутсорсингу	Сума, тис. грн.	Вартість передачі процесів на аутсорсинг	Сума, тис. грн.
1	*2*	*3*	*4*
Утримання персоналу	214,72	Абонементне адміністрування інтернет-сайту (включно з хостингом на домені компанії-аутсорсера)	63,0
Утримання робочих місць	14,4	Роботи з seo-оптимізації	34,2
Витрати на електро- і теплоенергію	2,6	Роботи з seo-просування (включно зі статтями, оглядами та іншими інструментами ЗМІ	65,7
Підвищення кваліфікації	6,5	Роботи з контекстної реклами	65,7
		Послуги копірайтера	34,2
Разом	238,22	Разом	137,8
Економічний ефект			100,42

Власна розробка автора

Як показують проведені розрахунки, за рахунок передання на аутсорсинг процесу управління та просування інтернет-сайту підприємства ПрАТ «Харківський плитковий завод» зможе забезпечити економію витрат порівняно з тими самими роботами за рахунок власних зусиль на 100,42 тис. грн. на рік, тобто на рівнозначну суму збільшити річний прибуток від продажів.

Далі зробимо оцінку сукупних витрат ПрАТ «Харківський плитковий завод» на реалізацію заходів з використання інтернет-сайту та реклами в інтернеті [36].

Так, разові витрати включатимуть створення інтернет-сайту (сторінки, що продає), розрахунок вартості робіт за яким представлений у табл. 3.4.

Таблиця 3.4 – Розрахунок сукупних одноразових комунікаційних витрат ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показники	Вартість роботи, тис. грн.
Розробка макета	8,0
Графічне наповнення сайту	16,0
Купівля доменного імені	3,5
Наповнення скриптами (зворотний зв'язок, новини, кнопки замовлень тощо)	10,0
Інші роботи	10,0
Разом	47,5

Власна розробка автора

Як видно з даних табл. 3.4, бюджет одноразових витрат підприємства на модернізацію і розвиток інтернет-сайту становитиме не менше 47,5 тис. грн.

Бюджет реклами в інтернеті розроблено виходячи з оптимального поєднання пропонованих до застосування інструментів і інструментів просування вітчизняних підприємств на вітчизняному ринку, які користуються найбільшою популярністю на сьогоднішній день (табл. 3.5) [37].

Таблиця 3.5 – Розрахунок сукупних поточних комунікаційних витрат ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показники	Періодичність, число разів на рік	Кількість випусків, виходів, од. на рік	Ціна за од., тис. грн.	Сума, тис. грн.
Аутсорсинг сайту і просування	12	1	21,9	262,8
Контекстна реклама	4320	4	0,028	483,8
Плата за дошки оголошень	12	10	0,630	72,6
Разом	-	-	-	822,2

Власна розробка автора

Зробимо оцінку ефекту від використання інструментів маркетингових комунікацій, здійснюваних через інтернет. Конверсія (%) - це частка візитів, що

закінчилися досягненням мети рекламодавця, у загальній кількості візитів. Зокрема, за даними Google, мінімальна конверсія, якої можна досягти в результаті застосування інструментів директ-реклами в інтернеті, становить для плиткової галузі 25-30%. Виходячи з даних табл. 3.5, ПрАТ «Харківський плитковий завод» планує за рік залучити через Google:

4 320 х 4 = 17 280 переходів на свій сайт на рік.

З урахуванням мінімальної конверсії, яку на сьогоднішній день дають змогу забезпечити сервіси Google, число ефективних переходів, які спричинять укладення угоди, складе тоді:

17 280 переходів х 1 % = 173 переходи.

Мінімальна вартість угоди, реалізованої в розрахунку на 1 контракт ПрАТ «Харківський плитковий завод» для юридичних осіб, склала в 2024 році від 206,8 тис. грн. Таким чином, можна спрогнозувати мінімальний приріст обсягу реалізації робіт і послуг ПрАТ «Харківський плитковий завод» з урахуванням гарантованого числа продажів через сайт.

Приріст прибутку буде розраховувати за формулою (3.1):

$$\Delta П = (В_1 - В_0) * Rпрод_0, \quad (3.1)$$

де ΔП - приріст прибутку від реалізації за рахунок зростання продажів, тис. грн.;

$В_1$, $В_0$ - обсяг продажів після реалізації заходів і до, тис. грн.;

$Rпрод_0$ - фактична рентабельність продажів продукції, %.

Вираз ($В_1$ - $В_0$) і буде плановим нами приростом реалізації за рахунок нових контрактів, забезпечених конверсією за запланованим числом кліків у 173 кліки. Тобто, планований приріст продажів ПрАТ «Харківський плитковий завод» може скласти:

173 конверсійних переходи х 206,8 тис. грн. = 35 776,4 тис. грн.

Тоді приріст прибутку від продажів ПрАТ «Харківський плитковий завод» за рахунок роботи директ-просування і реклами з використанням сервісів Google складе:

35 776,4 х 4,47 % = 1 599,2 тис. грн.

де 4,47 -рівень рентабельності продажів за останній рік, %

Тоді чистий економічний ефект від використання контекстної реклами, витрати на яку заплановано в розмірі 822,2 тис. грн. (табл. 3.5), складе:

$$E = 1\ 599,2 - 822,2 = 777,0 \text{ тис. грн.},$$

Зробимо оцінку ефективності пропонованих рішень. Так, одноразові (інвестиційні) витрати ПрАТ «Харківський плитковий завод» на реалізацію заходу, згідно з даними табл. 3.4, становлять 47,5 тис. грн.

Для оцінки ефективності необхідно визначити потік чистого прибутку від реалізації пропонованого заходу:

$$П_ч = 777,0 - 777,0 \times 0,18 = 637,14 \text{ тис. грн.},$$

де 777,0 - приріст прибутку від реалізації, тис. грн.;

777,0 х 0,18 - сума податку на прибуток, тис. грн.

Знаючи величину одноразових інвестиційних витрат і щорічного прогнозованого потоку чистого прибутку підприємства, розрахуємо термін окупності проєкту, який розглядаємо, і рентабельність вкладень:

$$Т_{ок} = 137,8 / 637,14 = 0,22 \text{ року};$$

$$R_{витрат} = 777,0 / 822,2 \times 100 = 94,5\%.$$

У табл. 3.6 розрахуємо приріст поточних витрат ПрАТ «Харківський плитковий завод» у зв'язку з реєстрацією та використанням електронних торговельних майданчиків сектора B2B.

Таблиця 3.6 – Розрахунок поточних витрат ПрАТ «Харківський плитковий завод» на використання електронних торговельних майданчиків сектора B2B

ЕТМ	Плата за місяць, тис. грн.	Витрати на рік, тис. грн.
Tradewheel.com	4,15	49,8
eWorldTrade	3,06	36,72
eBay	2,45	29,4
Global Sources	2,45	29,4
Droppe	3,6	43,2
Разом	-	188,52

Власна розробка автора

Розрахунок проводиться виходячи з того, що дані майданчики беруть щомісячну плату за можливість реєстрації та участі в електронних торгах.

Згідно з отриманими даними, сукупні річні витрати ПрАТ «Харківський плитковий завод» на використання всіх розглянутих ЕТМ сектору B2B складуть на рік 188,52 тис. грн.

Аналогічним чином, з урахуванням прогнозованого рівня інтересу до окремих видів товарів і продукції, що перебувають у запасах у ПрАТ «Харківський плитковий завод» та призначені для реалізації, у секторі B2C і з урахуванням вартості кліка (переходу) у каталозі тієї чи іншої ЕТМ, у табл. 3.7 проведено розрахунок приросту поточних витрат підприємства на використання ЕТМ у секторі B2C.

Згідно з отриманими в табл. 3.7 даними, річні витрати підприємства на використання ЕТП у секторі B2C становитимуть 417,61 тис. грн.

Таблиця 3.7 – Розрахунок поточних витрат ПрАТ «Харківський плитковий завод» на використання електронних торговельних майданчиків сектора B2C

ЕТМ	Середн. денн. відвідув., тис. користувач.	Відвідув. рубрики, %	Відвідув. рубрики, користувачів	Прогноз. рівень інтересу до продукції підприємства, %	Прогноз. число кліків, од.	Плата за клік, грн.	Витрати на рік, грн
Rozetka.ua	80,0	0,80	640,0	1,5	9,0	45,05	147,99
Prom.ua	60,0	0,25	150,0	1,5	2,0	44,5	32,49
Olx.ua	45,0	0,50	225,0	1,5	3,0	44,5	48,73
Bigl.ua	40,0	0,50	200,0	1,5	3,0	42,0	45,99
Zakupka	30,0	0,50	150,0	1,5	2,0	42,0	30,66
Епіцентр	55,0	0,50	275,0	1,5	4,0	45,05	65,77
Fotos	30,0	0,75	225,0	1,5	3,0	42,0	45,99
Разом				-	26,0		417,61

Власна розробка автора

Тобто загалом поточні витрати на розвиток і підтримання електронних каналів продажів за допомогою електронних торговельних майданчиків становитимуть для ПрАТ «Харківський плитковий завод»:

$$\Delta P_{ЕТП} = 188,52 + 417,61 = 606,13 \text{ тис. грн.}$$

За оцінками фахівців, вихід підприємства в сектор електронної торгівлі з використанням електронних торговельних майданчиків дає змогу збільшити продажі продукції, що виробляється, не менше ніж на 5-8 %.

Таблиця 3.8 – Прогнозування приросту прибутку від продажів ПрАТ «Харківський плитковий завод» за рахунок використання електронних торговельних майданчиків

№	Найменування показників	Значення
1	Виручка від продажів, тис. грн	1374264
2	Прогнозний приріст продажів, %	5
3	Приріст виручки від продажів, тис. грн	65441
4	Сформований рівень рентабельності продажів, %	4,47
5	Приріст прибутку від продажів, тис. грн. (ряд. 4 х ряд. 3 / 100)	29252,13

Власна розробка автора

У табл. 3.8 відображено розрахунки приросту обсягу реалізації та прибутку від реалізації продукції ПрАТ «Харківський плитковий завод» з урахуванням мінімального прогнозного зростання продажів у 5%.

Згідно з проведеними розрахунками в табл. 3.8, приріст прибутку від реалізації ПрАТ «Харківський плитковий завод» може становити 29252,13 тис. грн.

У табл. 3.9 зробимо розрахунок чистого ефекту для підприємства за рахунок реалізації пропонованого заходу.

Таблиця 3.9 – Розрахунок ефекту від використання електронних торговельних майданчиків для ПрАТ «Харківський плитковий завод»

№	Найменування показників	Значення
1	Виручка від продажів, тис. грн (табл. 3.8)	29252,13
2	Приріст поточних витрат на розвиток ЕТМ, тис. грн. (табл. 3.6, 3.7)	606,13
3	Приріст поточних витрат на оплату аутсорсингу управління викладенням інформації на ЕТМ, тис. грн.	65,7
4	Приріст прибутку від продажів з урахуванням покриття додаткових витрат, тис. грн. (ряд. 1 - ряд. 2- ряд. 3)	28580,3
5	Приріст чистого прибутку (ряд. 4 - ряд. 4 х 0,18)	23435,85

Власна розробка автора

Як показують проведені розрахунки, реалізація пропонованого заходу забезпечить для ПрАТ «Харківський плитковий завод» приріст прибутку від продажів на суму 28580,3 тис. грн. і чистого прибутку на суму 23435,85тис. грн.

Розрахуємо рентабельність витрат на маркетинг:

$$R_{витрат} = 28580,3 / 606,13 \text{ х } 100 = 4715,21\%.$$

Розвиток електронних каналів продажів за рахунок використання електронних торговельних майданчиків забезпечить для підприємства зростання конкурентних переваг за рахунок пропонування покупцям розширеного спектра каналів придбання товарів і продукції підприємства [38-39].

У табл. 3.10 наведемо відомості щодо сукупного економічного ефекту від реалізації запропонованої системи заходів щодо розвитку маркетингової діяльності та максимізації прибутку в ПрАТ «Харківський плитковий завод».

Таблиця 3.10 – Сукупний ефект від реалізації заходів в ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Захід	Разові витрати	Приріст прибутку від продажів	Приріст чистого прибутку	Рентабельність витрат на маркетинг
Передача управління інтернет-просуванням і комунікаціями на аутсорсинг	137,8	777,0	637,14	94,5
Розвиток ЕТМ, як інструменту підвищення ефективності збуту і стимулювання продажів	-	28580,3	23435,85	4715,21
Всього	137,8	29357,3	24072,99	-

Власна розробка автора

Сукупний економічний ефект для ПрАТ «Харківський плитковий завод», таким чином, згідно з даними табл. 3.10, становитиме від реалізації всієї системи запропонованих заходів 29357,3 тис. грн. приросту прибутку від продажів підприємства. При цьому приріст чистого прибутку забезпечить можливість зміцнення фінансової стійкості підприємства та збільшення джерел фінансування більш масштабних змін у роботі підприємства - проведення модернізації та розвитку товарної політики підприємства.

У табл. 3.11 наведемо прогнозний звіт про прибутки з урахування пропонованих заходів підвищення фінансової та маркетингової стійкостей ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Таблиця 3.11 – Проєктні фінансової показники діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод» після впровадження проєктних заходів

Показник	2024	Проєкт	Абсолютний приріст, +/-
Чистий дохід від реалізації продукції	1308823	1363050	54227
Собівартість реалізованої продукції	963408	1008657	45249
Валовий прибуток	345415	354393	8978
Адміністративні витрати	70892	63802	-7090
Витрати на збут	136970	117714	-19256
Інші операційні доходи	10157	12000	1843
Інші операційні витрати	38101	38101	0
Фінансовий результат від операційної діяльності	109609	146776	37167
Фінансові та інші витрати	8586	8586	0
Фінансовий результат до оподаткування	101023	138190	37167
Чистий фінансовий результат (прибуток /збиток)	82899	113386	30487

Власні розрахунки автора

Графічно динаміка зміни відображена на рис. 3.4.

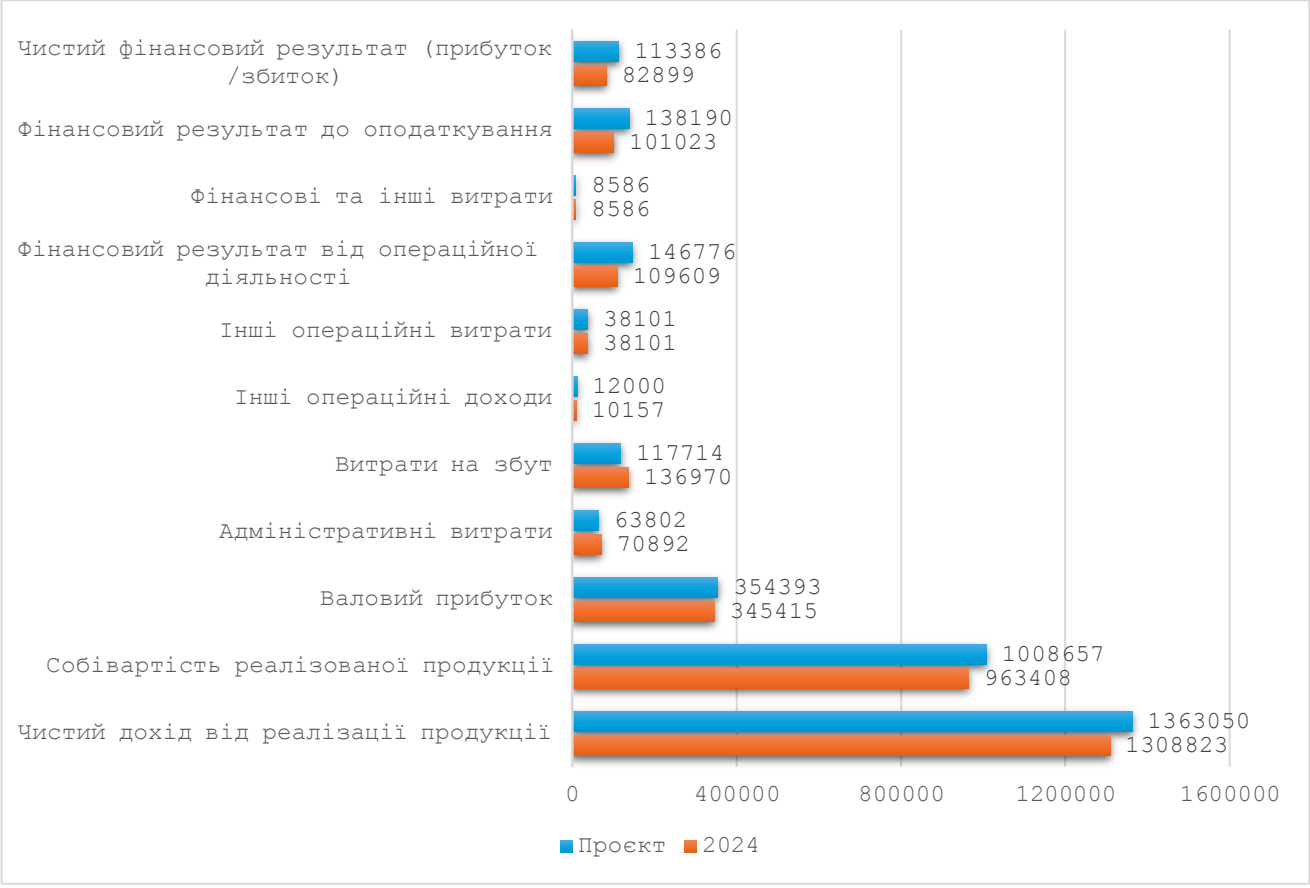

Рисунок 3.4 – Динаміка зміни показників фінансової діяльності ПрАТ «Харківський плитковий завод» після впровадження пропонованих заходів

Побудовано автором за даними табл. 3.11

З проведених розрахунків видно, що впровадивши рекомендовані заходи в діяльність ПрАТ «Харківський плитковий завод» чистий прибуток зросте на 30487 тис. грн, що є дуже добрим для компанії.

Доцільно також провести оцінку інтегральних показників стійкості після впровадження заходів (табл. 3.12 та 3.13)

Таблиця 3.12 – Прогнозні показники маркетингової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» після впровадження заходів

Показник	2024	Прогноз	Абсолютне відхилення, +/-
частка ринку ($Ч_р$)	13,80	14,3	0,5
темп зміни обсягів реалізації ($Т_{зм}$)	82,53	104,14	21,61
Інтегральний показник маркетингової стійкості ($Мс$)	0,3375	0,3859	0,0484

Власні розрахунки автора

Таким чином ми бачимо зростання інтегрального показника маркетингової стійкості на 0,0484.

Таблиця 3.13 – Прогнозні показники фінансової стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» після впровадження заходів

Показник	2024	Прогноз	Абсолютне відхилення, +/-
коефіцієнт поточної ліквідності ($К_{пл}$)	1,58	1,59	0,01
коефіцієнт абсолютної ліквідності ($К_{абсл}$)	0,01	0,03	0,02
коефіцієнт оборотності активів ($К_{оа}$)	0,56	0,65	0,09
коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості ($К_{одз}$)	1,22	1,15	-0,07
коефіцієнт фінансової стійкості ($К_{фс}$)	0,60	0,60	0
Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів ($К_{співк}$)	0,79	0,80	0,01
Інтегральний показник фінансової стійкості ($Фс$)	0,381	0,487	0,106

Власні розрахунки автора

Таким чином ми бачимо зростання інтегрального показника фінансової стійкості на 0,106.

Проведемо оцінку інтегрального показника економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» після впровадження заходів, враховуючи,

що виробничо-технічна, соціальна та екологічна стійкість показники залишаться без змін та на рівні 2024 року. Результати розрахунків подані у табл. 3.14.

Таблиця 3.14 – Прогнозний інтегральний показник оцінки економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод»

Показник	2024	Прогноз	Абсолютне відхилення, +/-
Інтегральний показник виробничо-технічної стійкості (*ВТс*)	0,270	0,270	0
Інтегральний показник фінансової стійкості (*Фс*)	0,381	0,487	0,106
Інтегральний показник соціальної стійкості (*Сс*)	0,532	0,532	0
Інтегральний показник маркетингової стійкості (*Мс*)	0,3375	0,3859	0,0484
Інтегральний показник екологічної стійкості (*Ес*)	0,509	0,509	0
Інтегральний показник оцінки економічної стійкості підприємства (*Кес*)	0,99	1,07	0,08

Власні розрахунки автора

Графічно динаміка зміни відображена на рис. 3.5.

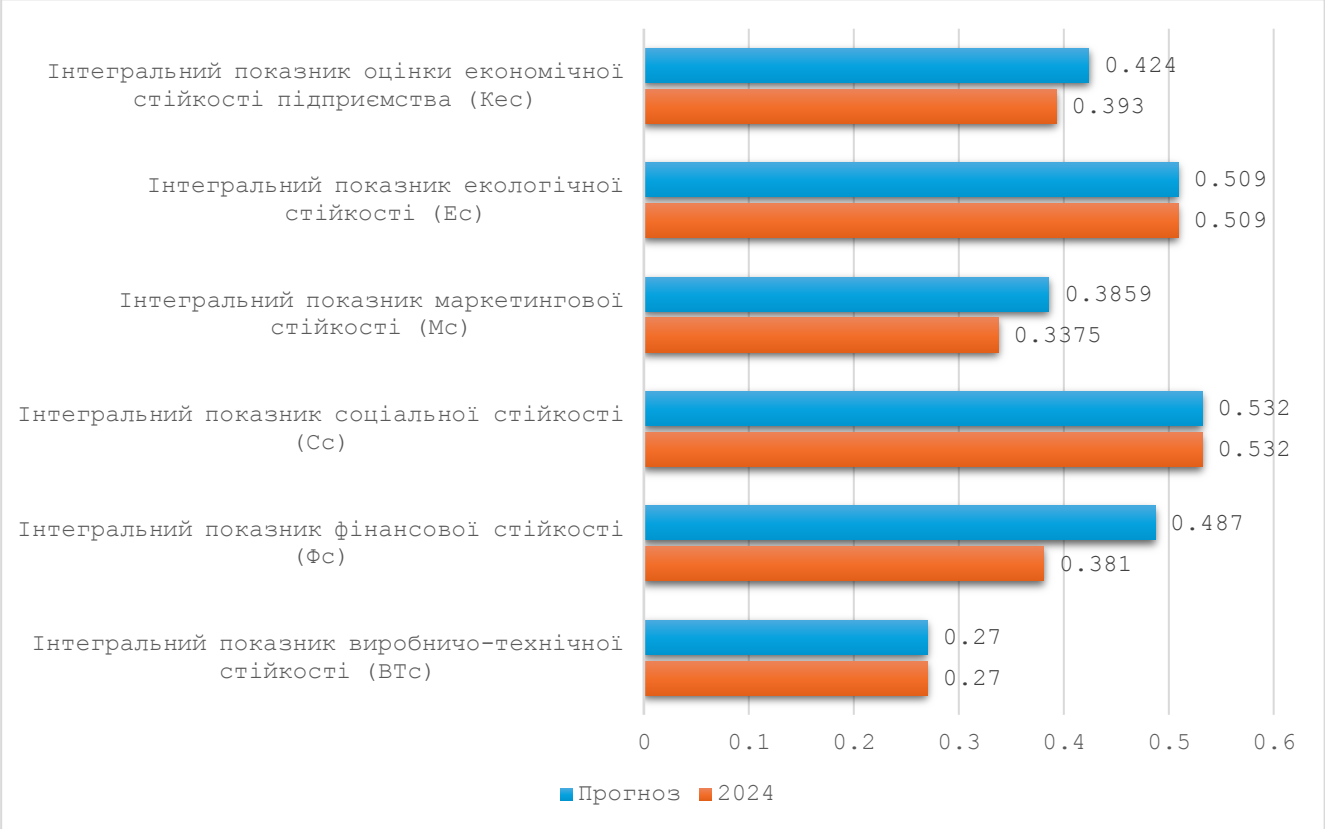

Рисунок 3.5 – Динаміка зміни інтегрального показника економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» після впровадження пропонованих заходів

Побудовано автором за даними табл. 3.14

Отже, ми спостерігаємо зростання інтегрального показника на 0,031. Таким чином, пропоновані заходи підвищення економічної стійкості в перспективі для ПрАТ «Харківський плитковий завод» є доцільними та ефективними.

Висновки до розділу 3

Аналіз стану ПрАТ «Харківський плитковий завод» показав, що економічна стійкість підприємства має знижуючу тенденцію. Перша проблема пов'язана з спадаючою динамікою прибутку підприємства у 2024 році. Другою причиною неефективна маркетингова діяльність компанії.

Було запропоновано два заходи для покращення економічної стійкості фірми: підвищення ефективності управління прибутком ПрАТ «Харківський плитковий завод» (збільшення рівня цін за незмінної витратної частини; зменшення витратної частини за незмінного значення прибутку; зменшення собівартості зі збільшенням цін); підвищення ефективності управління маркетинговою діяльністю для ПрАТ «Харківський плитковий завод» (розширення і поглиблення ринкової ніші; підвищення ефективності організації управління маркетингом (аутсорсинг); підвищення інтенсивності використання засобів комунікацій).

Реалізація пропонованого заходу із максимізації прибутку забезпечить для ПрАТ «Харківський плитковий завод» скорочення витрат на 2790 тис. грн, з відповідним приростом виручки (без врахування скорочення витрат) на 24870 тис. грн. Реалізація пропонованого заходу вдосконалення маркетингової діяльності забезпечить для ПрАТ «Харківський плитковий завод» приріст прибутку від продажів на суму 29357,3 тис. грн. і чистого прибутку на суму 24072,99 тис. грн

Була проведена прогнозна оцінка інтегрального показника після впровадження пропонованих заходів. Ми спостерігаємо зростання інтегрального показника на 0,031. Таким чином, пропоновані заходи підвищення економічної стійкості в перспективі для ПрАТ «Харківський плитковий завод» є доцільними та ефективними.

ВИСНОВКИ

Поставлені завдання дипломної роботи було виконано та можна зробити наступні висновки.

1. Під економічною стійкістю підприємства розуміють стан його розвитку, за якого динаміка показників діяльності підприємства, яка забезпечує його ефективну, економічну безпечну роботу в сьогоденні та гарантує її в майбутньому за зовнішніх і внутрішніх збуреннях.

2. Фактори економічної стійкості можна класифікувати за різними ознаками: за способом впливу: стабілізуючі і дестабілізуючі; за місцем виникнення: внутрішні і зовнішні; за характером впливу: прямі та непрямі; за ступенем обумовленості: об'єктивні та суб'єктивні.

3. В економічній літературі існує багато описаних науковцями методичних підходів до оцінки економічної стійкості основні з яких: оцінка фінансово-економічної стійкості підприємства; інтегральний підхід: метод об'єднання розрізнених показників, неранжований метод, метод порівняння, метод динамічних рядів, метод ранжування, матричний метод, метод порогових значень.

4. ПрАТ «Харківський плитковий завод» - одне з найбільших українських підприємств, що займаються виробництвом керамічної плитки. ПрАТ «Харківський плитковий завод» на протязі 2022 – 2024 років мало валовий прибуток та значні суми інших операційних доходів. Відбувалось зниження інших операційних витрат у 2024 році. За 2022 – 2024 роки зросли суми збутових витрат, адміністративних витрат. Операційна діяльність підприємства була прибутковою.

5. Інтегральний показник оцінки економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» має знижуючу тенденцію. Так, його значення знизилось з 0,433 у 2022 році до 0,393 у 2024 році, що є негативним для підприємства, оскільки завод має нестійкий розвиток.

6. Основні проблеми заводу зосереджені у фінансовій та маркетинговій стійкості, де спостерігається знижуюча тенденція, яка знижує загальний рівень

економічної стійкості ПрАТ «Харківський плитковий завод» та підприємство знаходиться на нестійкому рівні розвитку.

7. Було запропоновано два заходи для покращення економічної стійкості фірми: 1. Підвищення ефективності управління прибутком ПрАТ «Харківський плитковий завод»: 1. Збільшення рівня цін за незмінної витратної частини; зменшення витратної частини за незмінного значення прибутку; зменшення собівартості зі збільшенням цін. 2. Підвищення ефективності управління маркетинговою діяльністю для ПрАТ «Харківський плитковий завод»: розширення і поглиблення ринкової ніші; підвищення ефективності організації управління маркетингом (аутсорсинг); підвищення інтенсивності використання засобів комунікацій.

8. Реалізація пропонованого заходу із максимізації прибутку забезпечить для ПрАТ «Харківський плитковий завод» скорочення витрат на 2790 тис. грн, з відповідним приростом виручки (без врахування скорочення витрат) на 24870 тис. грн. Реалізація пропонованого заходу вдосконалення маркетингової діяльності забезпечить для ПрАТ «Харківський плитковий завод» приріст прибутку від продажів на суму 29357,3тис. грн. і чистого прибутку на суму 24072,99 тис. грн

9. Була проведена прогнозна оцінка інтегрального показнику після впровадження пропонованих заходів. Ми спостерігаємо зростання інтегрального показника на 0,031. Таким чином, пропоновані заходи підвищення економічної стійкості в перспективі для ПрАТ «Харківський плитковий завод» є доцільними та ефективними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Жаліло Я. А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави. Київ : НІСД, 2009. 336 с.

2. Sabiou M. Inoua and Vernon L. Smith Classical Economics Vol. 25, No. 1 (Summer 2020), pp. 79-90

3. Cristescu, M.P.; Neris,anu,R.A. Sustainable Development withSchumpeter Extended Endogenous Type of Innovation and Statistics inEuropean Countries. Sustainability 2021, 13, 3848 URL: https://doi.org/10.3390/su13073848 (дата звернення 12.02.2025)

4. Mr Sraffa on Joint Production and Other Essays. Bertram Schefold, 2005 URL: http://digamo.free.fr/schefold.pdf (дата звернення 12.02.2025)

5. Porter, M. E., & Strategy, C. Techniques for analyzing industries and competitors. Competitive Strategy. New York: Free , 1980, pp. 75-90

6. Шумпетер Й. А. Теорія економічного розвитку: дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу. Київ: ВД "Києво-Могилянська академія", 2011, 224 с.

7. Томпсон мол., А. А., А. Дж. Стрікленд III . Стратегічний менеджмент: концепції й ситуації для аналізу. 12-евид., 2007, 294 с.

8. Андрєєва В. Г., Зубко Т. Л. Критичний аналіз підходів до визначення фінансово-економічної стійкості як найважливішого елемента економічної безпеки підприємства. Економіка та управління в XXI столітті: аналіз тенденцій та перспективи розвитку. 2016. URL: https://knute.edu.ua/file/MzA3OTY=/8fe4c16b762b19bc835a246ee5c8c256.pdf (дата звернення 12.02.2025)

9. Аранчій В. І., Удовіченко М. О. Інтегральні підходи до оцінювання економічної стійкості аграрних підприємств. 2014 URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/spec/10.pdf (дата звернення 12.02.2025)

10. Малярець Л. М., Смолякова О. М. Оптимізація значень показників економічної стійкості підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*, (1), 2015, с.11-22

11. Ястремська О. М., Ястремська О. О. Поняття економічної стійкості підприємства та її кількісне оцінювання. 2020. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-11_0-pages-220_230.pdf (дата звернення 12.02.2025)

12. Мізіна О. Оцінка економічної стійкості промислового підприємства на тактичному й стратегічному рівнях / О. В. Мізіна, І. М. Широкова // *Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна*. 2011. Випуск 39-2. Донецьк, 2011. С. 168-173. URL: http://ea.donntu.org:8080/jspui/bitstream/123456789/23669/1/168.pdf (дата звернення 12.02.2025)

13. Миколайчук І. П. Формування механізму економічної стійкості підприємства. *Науковий вісник Полісся*. 2015, No 3 (3), С. 106-110. URL: http://nvp.stu.cn.ua/article/view/60335/56137 (дата звернення 12.02.2025)

14. Програма розвитку ООН в Україні Всеукраїнська дитяча спілка «Екологічна варта» URL: https://www.sd4ua.org/wp-content/uploads/2015/02/metod_materialy_do_modulyu.pdf (дата звернення 12.02.2025)

15. Левицький В. Дослідження основних елементів формування стратегічного забезпечення економічної стійкості в системі операційного менеджменту підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. № (49). URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2321/2241 (дата звернення 13.02.2025)

16. Яковенко Я.Ю. Концепція управління стійким розвитком підприємств. *Науковий вісник Херсонського державного університету*.2019. Випуск 36. С.75-81.

17. Малюта Л.Я. Екологічний імператив забезпечення економічної безпеки в контексті сталого розвитку суспільства. *Галицький економічний вісник*. 2014. Т. 44. No 1. С. 21–29.

18. Малик І.П., Каракаш Ю.А. Основні інструменти для забезпечення стійкого розвитку підприємства. *Сучасні підходи до управління підприємством: збірник тех. доповідей.* Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2018. С. 99.

19. Попович Л. Проблеми забезпечення економічної стійкості підприємств швейної промисловості в умовах євроінтеграції України. *Галицький економічний вісник*. 2008. № 3 (18). С. 54- 59.

20. Попович Л.Р. Інноваційний підхід щодо забезпечення економічної стійкості підприємств швейної галузі //*Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід:* Міжнар. конф., 27-28 березня 2008 р.: тези доповідей. Тернопіль: ТНЕУ, 2008. С. 266-268.

21. Брагінець А.М. Економічна стійкість підприємств в сучасних умовах господарювання. Науковий вісник Луганського національного аграрного університету. 2009. № 5. С. 49–57.

22. Сітак І. Л., Мурашко І. М. Характеристика методів оцінки економічної стійкості підприємств. Теорія та методологія формування інвестиційно-фінансової стратегії розвитку суб'єктів національної економіки: Монографія. Вид-во «Журфонд», 2019, с. 270-285 URL: https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/26cba6c0-8ce2-4d4f-836b-473c3c6179d3/content (дата звернення 13.02.2025)

23. Економічна безпека підприємства в умовах рейдерських загроз: колективна монографія [Текст] /[О.А. Бурбело, С.К. Рамазанов, О.М. Заєць, Т.С. Гудима, О.М. Кузьменко / за наук. ред. О.А. Бурбело, С.К. Рамазанова]. Сєвєродонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2015. 282 с

24. Іванов В.Л. Управління економічною стійкістю промислових підприємств (на прикладі підприємств машинобудівного комплексу): Монографія. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2005. 265 с.

25. Технологія виготовлення плиток URL: https://plitochnik.kiev.ua/ua/статті/технологія-виготовлення-плиток.html (дата звернення 13.02.2025)

26. Кобець С.П. Методичний підхід до оцінювання економічної стійкості підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки, Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, Випуск 3. 2015, с.307-311 URL: https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/578/1/65.pdf (дата звернення 13.02.2025)

27. Ареф'єва О.В., Городинська Д.М. Оцінка рівня економічної стійкості підприємств сфери послуг. *Актуальні проблеми економіки*. 2006. № 6 (60). С. 106–111.

28. Гамалій В.Ф., Ніколаєв І.В. Дослідження стійкості функціонування промислово-економічних систем. *Вісник економічної науки України*. 2008. № 1. С. 14–17.

29. Касьянова Н.В. Оцінка стійкості макроекономічної системи. *Economic Cybernetics. International scientific journal*. Донецьк : ДонНУ, 2013. № 1–3 (79–81). С. 43–47

30. Офіційний сайт «Харківський плитковий завод». *Історія заводу*. URL: http://www.plitka.kharkov.ua/category/about-plant/ (дата звернення: 08.03.2025)

31. Поддєрьогін А. М., Буряк Л. Д., Г.Г., Павліковський А.М. та ін. Фінанси підприємств: Підручник 7-ме вид., перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2008. 552 с.

32. Сучасний маркетинг у цифровому просторі [Електронний ресурс] : монографія / Н. М. Лисиця, Г. О. Холодний, М. І. Ус та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. – 205 с.

33. Дарчук В. Г. Аналіз та планування маркетингової діяльності. Навчальний посібник / В.Г. Дарчук. – Київ: ДУТ, 2019. – 146 с..

34. Балабанова Л. В., Холод В. В., Балабанова І. В. Маркетинг підприємства: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 611 с.

35. Брадулов П.О., Ординський В.І. Оцінювання цифрових маркетингових комунікацій: кількісні та якісні показники. *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* 2020. Випуск 33. С.28-32.

36. Васильченко Л.С. Сутність та сучасні тенденції розвитку маркетингових комунікацій підприємства. *Причорноморські економічні студії.* 2019. Випуск 48-2. С. 27-30.

37. Головчук Ю. О., Дибчук Л. В. Формування та особливості ефективної рекламної кампанії. *Економіка, управління та адміністрування*. 2020. № 1 (91). С. 21-26.

38. Гузенко Г. М. Управління та вдосконалення маркетингової діяльності на підприємстві. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 12. С. 227–234

39. Двуліт З.П., Левченко О.В., Деркач Д.М. Формування маркетингових рішень у системі управління підприємством. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2020. Том 2. № 1. С. 21-28.

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансова звітність ПАТ «Харківський плитковий завод» за 2021-2022 рік

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Дата (рік, місяць, число) 2023 01 01

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Харківський плитковий завод"	за ЄДРПОУ	00293628
Територія	ХАРКІВСЬКА	за КАТОТТГ [1]	UA6312027001015872З
Організаційно-правова форма господарювання	приватна	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво керамічних плиток і плит	за КВЕД	23.31
Середня кількість працівників [2]	355		
Адреса, телефон	проспект ГЕРОЇВ ХАРКОВА, буд. 297, м. ХАРКІВ, ХАРКІВСЬКА обл., 61106, Україна	0577544717	

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	516	173
первісна вартість	1001	3 772	3 772
накопичена амортизація	1002	3 256	3 599
Незавершені капітальні інвестиції	1005	21 839	36 756
Основні засоби	1010	1 070 911	997 224
первісна вартість	1011	1 785 443	1 788 796
знос	1012	714 532	791 572
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	111	111
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	5 171	6 100
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	**1 098 548**	**1 040 364**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	355 493	113 595
виробничі запаси	1101	59 163	75 734
незавершене виробництво	1102	14 583	16 051
готова продукція	1103	280 727	21 017
товари	1104	1 020	793
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	535 334	676 645
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	218 932	237 065
з бюджетом	1135	18 591	11 476
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	14 409	13 232
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	21 575	46 051
готівка	1166	2	1
рахунки в банках	1167	21 573	46 050
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	**1195**	**1 164 334**	1 098 064
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**2 262 882**	2 138 428

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	20 000	20 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 066 276	1 072 737
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**1 086 276**	1 092 737
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	3 782	3 846
Довгострокові кредити банків	1510	73 560	44 263
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	16 375	23 142
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	16 375	23 142
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**93 717**	**71 251**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	229 866	223 822
товари, роботи, послуги	1615	227 446	181 142
розрахунками з бюджетом	1620	5 968	20 460
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	4 716	2 194
розрахунками з оплати праці	1630	18 292	8 002
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	199 765	156 159
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	80 013	68 261
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	316 823	314 400
Усього за розділом III	**1695**	**1 082 889**	**974 440**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**2 262 882**	**2 138 428**

ЕП Єфімов Олександр Олександрович

Керівник **Єфімов Олександр Олександрович**

ЕП Д'яченко Леся Миколаївна

Головний бухгалтер **Д'яченко Леся Миколаївна**

[1] Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

[2] Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2023	01	01

Підприємство **Приватне акціонерне товариство "Харківський плитковий завод"** за ЄДРПОУ [illegible]

(найменування)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за Рік 2022 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	992 932	1 847 017
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(871 057)	(1 481 134)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	121 875	365 883
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	39 477	57 833
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(41 610)	(123 468)
Витрати на збут	2150	(68 449)	(195 755)
Інші операційні витрати	2180	(33 720)	(34 415)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	17 573	70 078
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	215	30 059
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(10 144)	(10 940)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(112)	(2 322)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	7 532	86 875
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(1 071)	(14 841)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	6 461	72 034
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	6 461	72 034

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	499 034	1 261 523
Витрати на оплату праці	2505	85 412	299 460
Відрахування на соціальні заходи	2510	18 905	66 301
Амортизація	2515	77 480	133 154
Інші операційні витрати	2520	75 761	204 897
Разом	**2550**	756 592	1 965 335

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Єфімов Олександр Олександрович

Керівник Єфімов Олександр Олександрович

ЕП Д'яченко Леся Миколаївна

Головний бухгалтер Д'яченко Леся Миколаївна

Додаток Б

Фінансова звітність ПАТ «Харківський плитковий завод» за 2023-2024 рік

			КОДИ
		Дата	01.01.2025
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "Харківський плитковий завод"	**за ЄДРПОУ**	00293628
Територія	ХАРКІВСЬКА	**за КАТОТТГ**	UA6312027001 0158723
Організаційно-правова форма господарювання	приватна	**за КОПФГ**	230
Вид економічної діяльності	Виробництво керамічних плиток і плит	**за КВЕД**	23.31

Середня кількість працівників: 511
Адреса, телефон: проспект ГЕРОЇВ ХАРКОВА. Буд.297, м. ХАРКІВ, ХАРКІВСЬКА обл., 61106, Україна, 0577544717
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	v

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2024 р.
Форма №1

Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	108	46
первісна вартість	1001	3847	3872
накопичена амортизація	1002	(3739)	(3826)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	85845	113018
Основні засоби	1010	871928	753133
первісна вартість	1011	1790412	1794063
знос	1012	(918484)	(1040930)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	111	111
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	6934	7730
Гудвіл	1050	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	964926	874038

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	264070	372838
Виробничі запаси	1101	113861	155219
Незавершене виробництво	1102	26695	19330
Готова продукція	1103	122848	198250
Товари	1104	666	39
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	731310	846456
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	270203	195842
з бюджетом	1135	18274	18354
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15168	13838
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	22869	6135
Готівка	1166	2	2
Рахунки в банках	1167	22867	6133
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	1321894	1453463
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	2286820	2327501
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	20000	20000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1228789	1280188
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	1248789	1300188
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	3867	3876
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0

Довгострокові забезпечення	1520	25197	27263
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	25197	27263
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	132609	105592
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	63534	66122
товари, роботи, послуги	1615	270467	303874
розрахунками з бюджетом	1620	20744	25618
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	4037	2625
розрахунками з оплати праці	1630	11641	8092
одержаними авансами	1635	148703	136018
розрахунками з учасниками	1640	1797	15960
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	384499	363412
Усього за розділом III	1695	905422	921721
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	2286820	2327501

Керівник Єфімов Олександр Олександрович
Головний бухгалтер Дяченко Леся Миколаївна

			КОДИ
		Дата	01.01.2025
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "Харківський плитковий завод"	за ЄДРПОУ	00293628

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2024 рік
Форма №2
І. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1308823	1585782
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(963408)	(1070900)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	345415	514882
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	10157	8633
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(70892)	(54981)
Витрати на збут	2150	(136970)	(152067)
Інші операційні витрати	2180	(38101)	(62695)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	109609	253772
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	10	55
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(5267)	(12887)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(3319)	(75936)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	101033	165004
збиток	2295	(0)	(0)

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-18134	-29952
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	82899	135052
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	82899	135052

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	804474	902956
Витрати на оплату праці	2505	155123	152499
Відрахування на соціальні заходи	2510	34041	33236
Амортизація	2515	122932	129011
Інші операційні витрати	2520	160754	185416
Разом	2550	1277324	1403118